
ANGMAQTIRNINNGA
NUNAVUUTIM
NUTAQAT INULRAMIITLU
HIKNAQTI HAVAKVIKPUT

Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik
2015mit 2016mut UKIUQ TAMAAT UNNIUTJUTINIK

UQAQATIGILUTA

Havakvivut ikaarningit Hivulliutimit Tallimiunmut
8:qaangiqqat ublaami 5mut unnuktumut Qikiqtaalup
Ubluqhiutingatigut, umikhimayut haalitiiliqqata.

AKIITTUKKUT

1-855-449-8118

IQALUNGMI

867-975-5090

KAYUMIKTUKKUT

867-979-0444

APQUT TITIRAQVINGA

Pingahuani Natiqaqvingani, Gamutiq Igluqpaanga,
Iqaluit, NU

TITIRAQVIKKUT TITIRAQVINGA

PO Box 488, Iqaluit, NU X0A 0H0

QARITAUYAKKUT

contact@rcynu.ca

QARITAUYAP PULAARVINGA

www.rcynu.ca

Una taiguagakhaq takuinnarialik uumani
www.rcynu.ca.

© Aadjikutaliuqtakhaungittuq apirihimaittumik
Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik Havakvikput.

ISBN

Qablunaatitut/Inuktitut - 978-1-55325-328-0

Inuinnaqtun/Uiviititut - 978-1-55325-329-7

ᓄᓕᓕᓕᓕᓕ ᓄᓕᓕᓕᓕᓕ
ᓄᓕᓕᓕᓕᓕᓕ

NUTAQQANUT INULRAMIRNULLU
UQAQTIKHAANIK

REPRÉSENTANT DE
L'ENFANCE ET DE LA JEUNESSE

REPRESENTATIVE FOR
CHILDREN AND YOUTH

Piksaliuqtangit

Una Ukiuq Tamaat Unniutjutinik atuqtuq piksanik piksaliurhimayuniklu RCY-ktut havakinginnit aadlatlu ayuittiaqtut piksaliulihaaliqtunitlu piksaliuyuktunit.
Piksat innikkuuqtut ayuittiaqtunit piksaliulihaaliqtunitlu naunaqhimayut piksamik quyagiyaudjutilikmik.

ᓄᓕᓐᓂᓂᓐ ᓄᓐᓂᓐᓂᓐ
ᓄᓐᓂᓐᓂᓐ

NUTAQQANUT INULRAMIRNULLU
UQAQTIKHAANIK

REPRÉSENTANT DE
L'ENFANCE ET DE LA JEUNESSE

REPRESENTATIVE FOR
CHILDREN AND YOUTH

Qiqaiyarluarviani 24, 2017

Nan'ngariyauyuq George Qulaut
Uqaqtittiyii Maligaliurvikmut
PO Box 1200
Iqaluit, NU, X0A OH0

Halu Uqaqtittiyii:

Quviahuktunga tunigiami tamna *2015mit 2016mut Ukiuq Tamaat Unniutjutinik ukunanik Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik* Maligaliurvinganut Nunavunmut. Una titiraq naunaiyaqtaa Qitiqauyaqviani 1, 2015mit Qiqaiyarviani 31, 2016mut. Una titiraq piliurhimayuq malikhugu titiraqhimaninnganut 35(1) uumannga *Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik Maligaq*.

Pittiarnikkut,

Sherry McNeil-Mulak
Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik
Nunanganik Nunavut

Havaakhijutauyuq:

Inmikkuuqtugut Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti

Havakvikput naunaiqtaa

Nunavut Kavamanga ikayuutingit
hapummiutiplugit ihumagiyauyut
aliagiyanginniklu nukaqhiuyut Nunavummiut.

ILUANI ITTUT

Uqaqtakhanga Uqaqtikhaanik	1
Uumuuna Havakvikput	2
Pitquyautivut, Havaakhijutauyuq unalu Tautuktuuyaqauyuq	2
Kinauvita.....	3
Kitut Naunaiqtitaatigut	4
Huliyugut	6
Apirhuutigiinaqtut Apirhuutit	10
Inuit inujuhiini atuqniqaqtut Havaavullu.....	12
2015mit 2016mut: Angmaqtirninnga Nunavuutim Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Havakvikput	15
Ihumagilluaqlugu Tunngavikput	16
Ihumagilluaqlugu Piliuriami Piqatigiikniqmik.....	21
Ihumagilluaqlugu Hiknaqti.....	27
Qiniqtuq Hivumut uumunnga 2016mit-2017mut	36
Titiraqhimayut Uqarahuat, Katimadjutikhat, Nunallaanut Pulaarahuat	37
Maniitigut Taiguagakhaq	38

“Uqarumayara uqariiyarhimmaqtara aturiamni
havaara piliuriami quulitqiamik aulapkaiyumik,
ikayuutauyumik Havakvikput inulramiitut
Nunavummiut; atauhiq havakniaqtuq qayagittiaqtumik
aadlanguriami nutaqap ihumaqhutingit
nuna nunavunmi naunaiqlugulu aliagiyanginnik
inulramiit pimmariktumik piyauyut
ihumaqhutingitlu ikayuqtauyut.”

Sherry McNeil-Mulak
Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik

UQAQTAKHANGA UQAQTIKHAANIK

Taiguagakhaq Uqaqtikhaanik

2015mit 2016mut maniliurniqmut ukiunga akhuurutauyuq ukununga Nunavuutim Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik (RCY) Havakvikput. Apitiliviani 30, 2015mi, qitiqquulimat maniliurniqmut ukiunga, amigaininnga *Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik Maliganga* atuliqtitauliqtuq unalu, qaffinik tatqirhiutinik piliuqtaukmat, havakvikput ilitariyaayumik angmaqtuq havaliriamiknik ukununga Nunavuutim nutaqqangit, inulramiingillu ilangillu. Ilihimmattiaqtunga ihumagiyangit angiumiklu ilihimaliqtut munarininnga havaqatigiikput atuqtait talvani ublungani!

Tunnagivinga piliuqtavut pitillugu Havakvikput piliurninnga qilaminnaq uuktuutigiyauyuq angmaqtirapta taimaa qaikmat hivulliqpaaqpiavut ikayuqtauyumayuq inmikkuuqtumut Hiknaqti ikayuutikhaq. Piliuqtuq inmikkuuqtuq Hiknaqti pinahuarut ittuq akhuurutauyuq hivullutigiyakhaq havaqatigiiktiknut quviahuktugullu ilihimagiami, talvani angmaqtinnaptitku havakvikput, piqaqtugut nakuuqpiagtumik pinahuarut talvani.

Havakvikput angmaqtigtuq 41 inmikkuuqtuq Hiknaqti titiqqat taimaa naittumik 6nik tatqirhiutinik angmaqtirapta uumanilu Qiqaiyarviani 31, 2016mi. Havaaptigut hapkuat titiqqat, takuyugut atuqtaunginnaqtunik ihumaliurutauyut nuiliqtut ayuiliqtugullu ayurhautikkut uqaqtauyut Nunavut Kavamatkut havaanginnik unalu pinahuarutingit nutaqqanut inulramiingillu. Taimaa, hivulliqpaaqut Hiknaqti havaanga hakugiktitauyuq amigaittullu ihumaalutigiyauyut Inuit nutaqqangit, inulramiingillu ilangillu atuqtait ublumi akhuraaluk tunnagivagaqtut qangarnitamit, una kaanatap kavamanga maliganga ilaliutiniq – piliurninnga aulapkaininngalu aullaqtitauhimaplutik ahinut ilihariaqhimayut ittuq qitqani ilanga taimaaittumik maligamik 1. Naunaiqtugullu inulramiit inuuhingit ayurnaqtatuuq. Una, ayurhautivallaatuuq ilaani, mikkautillugit. Pikmat uumannga, inulramiit ilaani ikayuqtauyumavaktut amigaittunit kavamatkunni havakvinginnit unalu ikayuutikhaq nakuuqpiagtumik piyauyukhaq nakuuyumik ikayuriami inulramiup qaangiutiyuq ihariagininngit piliurlunilu nakuuyumik apqut hivumut. Mamianaugaluq, naunaiqtugullu tamaat una qanuraaluutinga ayuitaminik ingittuq Nunavut Kavamatkunni. Naunaiqtugullu piqalluanguinmat ikayuutikhanik ittut Nunavunmi ikayuriami nakurudjutingit ihumaqhutingitlu ukuat inulramiit ilangillu.

Nuutiqtuq 2016mit 2017mut, tigumiaqtaqqut tamaat ilihimaniq hivumut. Naunaipkarniaqtaa ihuarhigiamilu havaavut taimaa havakvikput angikliyummiqtillugu aadlanguqtillugulu. Uqariikhimmaagtugullu naunaipkariaptikni havakvikput nutaqtatlu ihumaqhutingit. Atauhiyuq hakugitqiyauyuq qanuriliurutikhaq havakvikput aadlatqiinguttaatuuq ukunuuna aadlanut uqaruptigut naunaitkutunik ukununga inulramiit ilangillu ihumaqhutinginnik naunaiyarlugit inmiknik-Hiknaqti. Ihumagiunga piqangittuq piyunnautittiyuq talvanga nutaraq kangirhigaangata ihumaqhutinginnik atuliqtiliqhugu tamna ilihimaniq ikayuutautikhaanik.

Tamna ihumagitillugu, uqarumayara akhuuqtumik uqariiyaqhimayumik aturiami havaara piliuriami akhuraaluk aulapkaikumik, ikayuutaayumik Havakvikput inulramiinut Nunavummiut; atauhiyuq havakniaqtuq qayagittiaqtumik aadlanguriami nutaqap ihumaqhutingit nunanga nunavunmi naunaiqtaalu aliagiyamiknik inulramiit pimmariktumik piyut unalu ihumaqhutinginnik ikayuqtauyut.

Pittiarnikkut,

Sherry McNeil-Mulak
Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik

¹ Itquumanikkut Nutaanguqtiriniqlu Havaktinga Kaanatumut (2015). *Itqaumaplugu Itquumaninnga Atauttimuqtuq Hivunikhamut. Naittuq Kingulliqaanga Taiguagakhaq ukunanut Itquumanikkut Nutaanguqtiriniqlu Havaktinga Kaanatumut.*

HAVAKVIKPUT

Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik Havakvikput nutaannuaq timiqutigiyauyuq Nunavunmi. Maligaaq piliuqtaa RCY-tkut Havakvinganik, *Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik (RCY) Maliganga*, angiqtauyuq Apitilirviani 2013; Nunavuutim hivulliqpaaq Uqaqtikhaanik, Sherry McNeil-Mulak, tikkuqaqtauyuq Imaruqtirviani 2014; unalu Havakvikput angmaqtauyuq Apitilirviani 2015, taimaa 15nik-tatqirhiutinik piliurninnganit.

Taimaa Havakvikput nutaangulihaaqtilluni, ihumaliurninngalu ukuat nutaraq ihumaqhutingit ilitariyauyuqlu nutaraq Hiknaqti nutaanguyullu Nunavunmut, amigaittut Nunavummiut apirhuutilgit humik havakvikput piyuq, qanuqtullu ikayurniaqqigu nunapta inulramiingit. Uumani titiraqhimaninngani, tuniyugut ilanganik ayurnaittunik naunaitkutaq havakviptiknut ihumgipluta naunaiqtaa havakvikput havaanga unalu amigaittut qanuqtut ikayuqtaaqtaavut nutaqqangit ukuallu inulramiingillu.

Tadjannuaq uqaqtara, RCY-tkut Havakvinga inmikkuuqtuq Havakvikput Nunavuutim Maligaliurvinganik akhuuqtuq naunairiami ihumagiyaayut inulramiit Nunavummiut pimmariktumik piyaayut. Piqaqtugut maligatigut pitquyauyut ikayuriami aliagiyanganik ihumaqhutingitlu ikayuriamilu Maligaliurvinga naunairiami ihariaginngit piyait. Taimaa, havaktugut pitqutigiquplugit nutaqqangit inulramiingillu ukiuqaqtut 18nik ataanilluuniit. Kihimi, RCY Maliganga havaktipkaiyaatigut inulramiitut ukiulik 25nik ihuaqtumik qanuriliurutilik.

PITQUYAUYUT

Pitquyautivut ilaliutiyait hapkuat ihuaqtut havaat naunaiqhimayuuq uumani RCY Maliganga.

- * Naunaiqlugu nutaqqangit inulramiup ihumaqhutingit aliagiyanginniklu (inmikkuuqtumik atauttimullu) hapummiutihimayut hivumuuqtuqlu tamnalu kavamatkunni havakvingit unalu tikuaqtauhimayuuq timiqutigiyangit2 tuhaayait ihumagiyaillu tautuktaminik nutaqqat inulramiingillu hunavaluknik ayurhautipkaiyaanik.

HAVAAKHIJUTAUYUQ

Inmikkuuqtugut Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Havakvikput naunaiqtaa Nunavut Kavamanga ikayuutingit hapummiutiyaillu ihumagiyaayut aliagiyanginniklu inulramiit Nunavummiut.

TAUTUKTUUYAQTAYUQ

Tamaita nutaqqangit inulramiingillu Nunavunmi ilihimalugit pittaarninngit, quviagilugit kinauyaakhaangit ihumagilugulu ikayuqtauyuq piyunnautiyauyuqlu uqariamiknik takuyangit qanuriliurutinginnut ayurhaqtitainnik.

- * Naunaiqlugu nutaqqangit inulramiingillu piinarialik kavamatkunni ikayuutinginnit tamnalu kavamatkunni ihumagiyaait ihumaalutigiyanginnik tahapkuninnga ikayuutinginnit.
- * Ikayuqlugit nutaqqangit, inulramiingillu ilangillu uqaqtatigiyuuq kavamatkunni ikayuqtiyut tuniqhaiyut iuharhigiami kangirhigiami inmiknut.
- * Naunaipkarlugit inungit uuminnga ihumagiyaayut aliagiyanginniklu nutaqqat inulramiingillu unalu havaanga Havakviup.
- * Tuniluni ikayuutikhamiknik pitquyautiniklu kavamatkunni qanuqtut piliuriami pinaharutingit, ikayuutinginnit, maligat maligangillu nakuutqiamik nutaqqanut inulramiingillu.

2 « Tikuaqtauhimayuuq ayuutiatuq timiqutigiyauyuq, katimayinngit, havaktinga, kuapuriisingat, Havakvikput aadlatluuniit timiqutigiyangit attiqhimayuuq naunaiqhimayuuqluuniit RCY Maliganga. Ihuarninnganut, una tainiinnaa "kavamatkunni havakvinga" takunnaqtuq tamainni uumani Ukiuq Tamaat Unniutjutinik pipkaidjutigiami tamarmik tainiit.

KINAUVITA

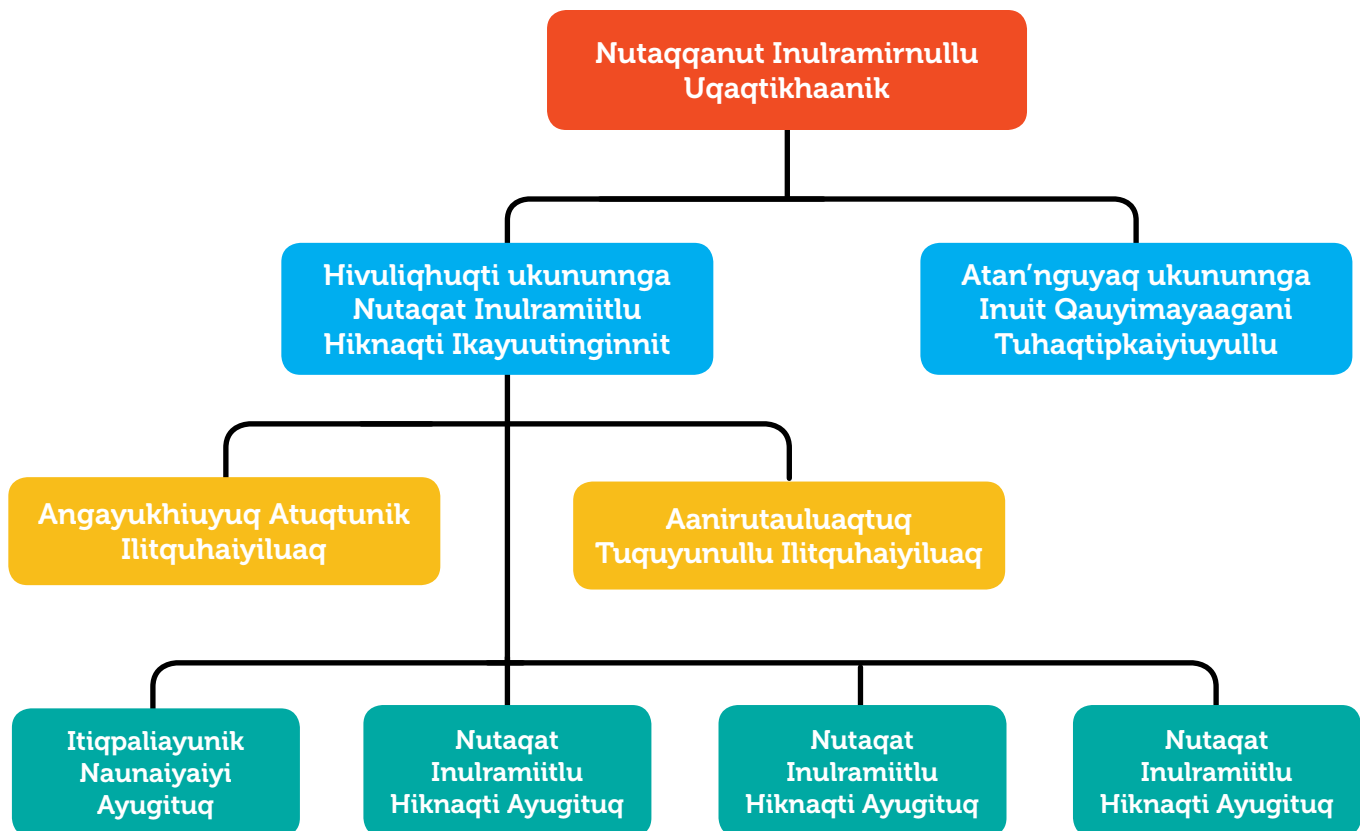
Nutaqqanut Inulramirnnullu Uqaqtikhaanik hivuliqtitait RCY-tkut Havakvingani, munariyut ilaayut 8nguyut havaktut havaamikmini. Tamarmik ilaayut havaktiptikni tuniyuq aadlatqiittumik inmiknik ayuittiaqtumiklu ayuitamnik Havakvikmut, aadlamut uqaqtilluni akhuuqtumik nutaqqanut ihumaqhutingit uumunngalu Hiknaqti.

Kihimi una Uqaqtikhaanik, havaktivut ilaayut uumunnga inungit havaangit naunaittuq uumani inungit *Havaamut Maligaq*. Piksanga 1 naunaiqtaa Havakvikput havangit unalu havakvium naunaitkutingit timiqutigiyangit. Qiqaiyarviani 31, 2016, RCY-tkut Havakvingani inuktihimayait tamaita havaangit, kihimi tamna aanirutauluaqtuq tuqutauyullu Iitquhaiyiluq. Takuinnarialiuyutit amigaittunik naunaitkutaq havaktittiniqmut havauhikhami 2015mit 2016mut uumani titiraup Ihumagilluaqlugu Tunngavikput titiraqhimaninnga.

Nutaqqanut Inulramirnnullu Uqaqtikhaanik havaktingit Iqalungmi.

RCY HAVAKVIUM NAUNAITKUTINGIT NAUNAITKUTAQ

PIKSANGA 1: HAVAKVIUM NAUNAITKUTINGIT NAUNAITKUTAQ

KITUT NAUNAIQTITAATIGUT

Akhuurutauyuq titiqqangit unalu ihumaliurninngit naunaiyaqtait havaktivut Hiknaqti havaanginni. Hapkuat ilaliutiyut RCY Maliganga, Hilaqyuami *Katimaqyuaqtit Agiqatiriigut Ihumaqhutainik Nutaqap (CRC)*, Inuit inujuhiini atuqniqaqtut, nipinga nutarap unalu kaanatami Hiknaqti maliktakhangit.

NUTAQGANUT INULRAMIRNULLU UQAQTIKHAANIK (RCY) MALIGAQ

Nunavuutim RCY Maliganga maligauyuq ilitariyait Havaktivut havaat, munariyakhangit tamaallu pitquyauyut. Naunaiqtaalu akhuurutauyuq maligangit naunaiyaqtait RCY-mi havaktingit havaamikmini. Angiqtauyuq 2013mi tamaitalu ilangit atuliqtitauliqtut-una kihimi ilangani 4(1)b3, atuliqtitauiaqtuq qakugu.

HILAQYUAMI KATIMAQYUAQTIT AGIQATIRIIGUT IHUMAQHUTAINIK NUTAQAP (CRC)

Tamna CRC ittuq iluani kaanatami agiqatiriigut ilitariyait nutaraq ihumaqhutingit ilitariyait nunanit tamainni nunaryuaptikni, unalu havaangit unalu munariyakhangit kavamatkut inirniillu ikayuqtut hapkuat ihumaqhutingit. Nutaraq ihumaqhutingit ihariagiyaayut hunavaluit tamaita nutaqqangit piinarialik taimaa ikayuriamiknik nutaqqangit inuugiamiknik inmiknik ihumagilutik angikliyumiriamiklu. Kaanata sainiqtaa agiqatiriigut 1991mi.

INUIT INUJUHIINI ATUQNIQAQTUT

RCY Maliganga naunaittaqtumik uqaqtaa Uqaqtikhaanik piyakhaq Inuit inujuhiini atuqniqaqtut havaarigiami Havaktivut havaaq. RCY-tkut Havakvingani maliktaa aadjikutaat 8nguyut naunaipkaidjutauyuq quviagilugit tamna Nunavut Kavamanga piyait. Takulugu "Inuit inujuhiini atuqniqaqtut Havaavullu" titiraqhimaninnga una titiraq amihunik naunaitkutaq.

NIPINGA NUTARAP

Akhuurutauyuq pilaarutingit *CRC-mi* nutaqqaup pilaarutingit naunaipkariamiknik hunavaluknik ayurhautipkaidjutigiyaninnik. Una havaktivut taivagaa nipinga nutarap. *CRC-kut* uqaqtaalu kavamatkut ihumagiyakhait nutaraup ihumagiyanganik, piyuq nutaraup ukiunga arnaruhingurumilu. Nipinga nutarap naunaiyaqtangit havakviup havaanga ubluq tamaat.

KAANATAMI HIKNAQTI MALIKTAKHANGIT

Kanatami Katimayit Nutaqanik Inulramiqniklu Hiqnaqtit (CCCYA) piliuqtait kaanatami Hiknaqti maliktakhangit nutaqqanut ikayuutikhat maligiami havaamikmini. Hapkuat maliktakhangit pivagait ukunatitut angiagiyaayut, piinarialeqhimayuq kiuttaarninngalu. Ikayuqtut pihimagiami ikayuutikhat kiuttaarniqmik mikitqiamut qanuraaluutinga havaamik tunigiamilu qanuqtut naunaiyariami havaktivut Hiknaqti ikayuutinginnit.

Christa Kunuk katimayut inulramiitut Kinngainmi.

3 Una titiraqhimaninnga RCY-mit Maliganga piyuq unipkaanganut hivituyunik aaniqtut tuquyunullu.

“Atauhiq hakugitqianguyuq qanuqtut
havakvikput aadlanguqtitaagtut aadlanut uqarumi
naunaitkutanik inulramiitut ilangillu uuminnga
ihumaqhutinginnik ikayurlugillu inminik -Hiknaqti.
Ihumagiunga piqangittuq piyunnautiyuq talvanga taimaa
nutaraq kangirhigaangat ihumaqhutinginnik pihimayaalu
ilihimaniq ikayuriami inmiknut.”

Sherry McNeil-Mulak

Nutaqqanut Inulraminullu Uqaqtikhaanik.

Havakvikput havaktuq hitamani ikayuutikhami: inmikkuuqtuq Hiknaqti, Atuqtunik Hiknaqti, unipkaalu hivituyut aaniqtauyut tuquyullu tuhaqtipkainiqlu unalu Inuit Qauyimayaagani. Tuniluni una hivituyut pitquyauyut, 2015mit 2016mut aturhimmaaqtuqut ilauyuq-iluani qanuriliurutinga iliorariaptikni qitqani ikayuutivut – hivulliqaami ihumagilluaqlugu piliuqtuq angmaqtiqlugulu Havakvikput inmikkuuqtuq Hiknaqti unalu Inuit Qauyimayaagani havaangit. Hapkuat tuniyait naittumik naunaitkutaq ikayuutinginnik tuniyavut.

INMIKKUUQTUQ HIKNAQTI

GN-kut tunivaktut amigaattut pinahuarutingit uuminngalu ikayuutinginnit ikayuriami nutaqqangit inulramiingillu. Kihimi, humaangittuq nakuutqiaq tikinnahuaqtangit, ayurhaqtitaunginnarialik. Nutaraq, inulramiingillu ilangilluuniit ilihimalimaattut kimut uqaqtigiamikni uuminnga pinahuarut qanurunaqtaagtulluuniit apirhigiami ukununga ikayuqtiuyut tuniqhaiyut. Ikayuqtiuyut hivayaffaangitkumi angayuqqaap hivayaralarumi hivayainnalirumiluuniit talvanngaluuniit piyakhat, uqariyaqtamiknik. Inulramiingillu munariyaayut kangirhingitkumi huuq pulaalimaattut ilamiknut. Taimaattuni ayurhautiuyut, havakvikput tunittaaqtuq inmikkuuqtuq Hiknaqti ikayuutikhamik, tuniluni naunaitkutamik, ikayuqtuq inmikku-Hiknaqti, unaluuniit Hiknaqti nutqaqtittainahuaqniq.

TUNILUNI NAUNAITKUTAQ

Nunavummiut uqaqtigiinaqtaagtavut havakvikput naunaitkutamik nutaranut ihumaqhutingit unalu/unaluuniit kavamatkunnit ikayuutinginnit unalu pinahuarutingit ikayuqtut nutaqqangit inulramiingillu. Piguptalu apirhuutimik piyuq hilataanut pitquyautivut, ikayuinnaqtavut ikayuqtauyumayut inukmut ikayuutimulluuniit tunittaaqtuq ihariagiyaayut naunaitkutaq.

INMIKNIK-HIKNAQTI IKAYUUTIKHAQ

Ayrnainnaangittuq nutaramut ihumaaluktunulluuniit angayuqqaat munaqtingilluuniit uqariamikni qanuqtut ihumagiyanginnik kavamatkunnit ikayuqtiuyut tuniqhaiyut. Qanuqtut Hiknaqti havaanga, havaktivut ikayuqtaagtut inmikkuuqtuq uumani inmiknik-Hiknaqti, taimaa pipkaidjutigiya naunaigtitaa ihumagiyamiknik.

HIKNAQTI NUTQAQTITAUNAHUARNIQ

Amigaattut havaakhat piyut havakviptiknut ilaliutiyuq Hiknaqti nutqaqtitaunahuarniq. Una atauhiq Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituqs havaktuq nutaqqamut uuminngalu kavamatkunnit ikayuqtinga ihuarhigiami ayurhauinganik. Kavamatkunnit ikayuqtinga ukuat ittaagtut sikuuqtittii, munarhi, ihumamitinginnut ayurhauitgit ikayuqtinga, inuuliriyii, itiqtangittut ihuinaalimaikmik havaktinga –inmikkuuqtuq havaktuq GN-kunnit tuniyuq kavamatkunnit ikayuutinginnik uumunngaluuniit pinahuarut nutaqqanut inulramiinnulluuniit.

Ihuarhittaaqtugut ilanganik ihumaalutigiyaayunik qaffinik ublunik Santinikluuniit, aadlat piniaqtumi qaffinik tatqirhiutinik ilaulunilu qaffinik ikayuqtiuyut tuniqhaiyut amigaattunit havakviinit. Taimaa, Hiknaqti nutqaqtitaunahuarniq ilaliutiyaat havakluni uumunnga ikayuqtiuyut tuniqhaiyut, katimadjutikhat nutaraqmut inulramiimulluuniit angayuqqaangilluuniit munaqtinganulluuniit havaamutlu katimaniq. Pittaarumi, nipinga nutarap hivuliqtigiya Hiknaqti nutqaqtitaunahuarniq.

Tamaita inmikkuuqtuq havaat tuniyaayut havakviptiknut ihumagiyakhaa aadlatqiittuq ihuarhiyaqqullu kiudjutivut pigiami tamaita havaap qanurittaakhaanik. Tamna uqaqtauyuq, tamaita inmikkuuqtuq Hiknaqti havaangit ilautivaktuq pingahunik pipkaidjutiuyut atuqtauninngit: Itiqpaliayunik Naunaiyaiyi havaangalu, ihivriunniq ayurhautimik ihuarhainiq, ihuarhaidjut talvanngaanillu piyakhat (Piksanga 2).

Itiqpaliayunik Naunaiyaiyi Havaakhaqlu

- * Inulramiingillu, angayuqqaangit, munaqtingit, ikayuqtinga, nunagiyarnit inukluuniit uvaptingnungauvaktuq ikayuqtaugumapluni.
- * Naunaiyaqpaktavut tamna ihumaaluutingit piyuq havaariyakhaptiknut.
- * Pikpat, tunivaktavut Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq ihuarhiyakhaanik.

Ihivriuqniq Ayurhautinginniklu Ihuarhainiq

Hiknaqti Ayugituq:

- * Naunaiyaqtuq nutaraq inuulramiiqluuniit ayurhautinganik kitullu ihumaqhutingit ahiruqtauliqtut.
- * Apirhuqtuq inungnik ilaupkaiyut unalu unipkaalu ihuaqtuq titiqqangit naunaiyariami qanuriliurutinganik.
- * Havaktuq nutaraqmut inulramiimulluuniit, ilamiknut unalu ikayuqtiuyut tuniqhaiyut piliuriami Hiknaqti ihumaliurutikhamik naunaiyariami havaakhaq ihuarhaidjutikhamik.

Ihuarhaidjut Talvanngalu Piyakhaq

- * Tamna ikayuriami talvanga piyuq naunairiami ihuarhaidjutikhaa iliuraqtauyuq unalu nutaraup ihumaqhutingit ikayuqtauyuq.
- * Ihuaqqat, tamna ikayuriami naunaiqtitaa Atuqtunik Ihivriuqtiuyuq/Ilitquhaiyiluaq piqaqtuq pittaarninngit Atuqtunik ihumaaluut.

ATUQTUNIK HIKNAQTI

Ilaani amigaittut inulramiit atuqpagait aadjikutaanik ihumaalutinganik. Taimaitkaangat, taivaqqut tamna "Atuqtunik." Taimaa, Atuqtunik ihumaalutingit ayurhaqtitait amigaittut nutaqqangit inulramiingilluuniit, pivaktuq taimaa kavamatkunnit maligangit ikayuutingilluuniit havaguknairaanga, piqarumiluuniit nakuuyumik piffaarniaqtuq ihuarhingitkumi ihariaginaqtuq kavamatkunnit aadlanguriami maligangit, atuqtamikkik maligalluuniit.

Atuqtunik ihumaalutingit havakvingmungauginnarialik piyakhagit amigaittut qanuqtut. Havaktivut takuniaruknaqhiyait aadjikutaq ihumaalut ittuq piffaaqtuq aadlatqiimi inikkuuqtuq havaangit talvannga naunaiyarlugit aadlamut ihivriurutigiyakhanganik. Maligaliuqtiit unaluuniit inulramiingillu ministangit uqarniaruknaqhiut ihumaalutimik Nunavuutim maligaliurvingani. Tuhaqtipkaidjutiuyut tunittaaqtuq ihumaalutimik inuknut tuhaayakhaanik. Inulramiit inirniillu uqaqatigiinarialgit havakvikput talvunga uumunnga Atuqtunik ihumaalutigiyamiknik uqarumayanginnik ihuarhiyakhaptiknik.

Taimaa havakvikput ilihimaliqqata Atuqtunik ihumaalutimik, ihivriurumaguptigu ihivriurqniaqqavut. Una pittaaqtavut ilitariyaungittumik ilitariyumikluuniit. Iilitariyaungittumik Atuqtunik Hiknaqti atuinnaqtaa uqaqatigiikniq havaqatigiikniqlu tunigiami aadlangurninnganik. Iilitariyauyut Atuqtunik havaaq akhuurutaumalluaqtuq pipkaidjutivaktuq titiraqhimayunik taiguagakhat ukununnga kavamatkunni havakvingit. Havakvikput piinarialik tunigiami hapkuat taiguagakhat inungnut.

RCY-mi havaktingit Havakviptikni hivulliqpaangit havaktut katimayut.

UNIPKAALU HIVITUYUT AANIQTAUYUT TUQUYULLU

Havakvikput ihivriurqtaaqtaalu taimaa nutaraqmut inulramiimulluuniit piyuq kavamatkunnit ikayuutinginnit tuqugumi aturumiluuniit akhuraaluk aaniqqat. Hapkuat unipkaalu tuniyuq akhuurutauyuq pivikhaqautinik ayuiriamiknik ihuittumik piyanginnik. Pingittut aadlamut uqaqtuq ihuinaaqtut. Kihimi, pivikhaqautiuyut kangirhiriami kitut ihuittumik piyut aadlanguriamilu pittailinahuariami aadjikutaanik piyut hivuniqui.

Iilitariyavut hapkuat unipkaalu akhuraaluk qayagiyauyut. Ihariagiut ihuaqtumik ilihimaniq aktikkulaangalu pigiami ihuaqtumik. Talvuuna, taja piliuligtugut una pinahuarut ihumagilluaqlugit munarilugillu ilanganilu RCY-mit Maliganga piyut uumunnga unipkaalu hivituyut aaniqtauyut Tuquyullu atuliqitaungittuq.

UQAQATIGIKNIQ UKUALLU INUIT QAUYIMAYAAGANI

RCY-tkut Havakvingani maligalik havaakhaq naunaipkariami Nunavummiut ilihimayakhaanik nutaraq ihumaqhutingit unalu Havakvikput pitquyauyut. Kihimi aadjikutaanik akhuurutauyuq una pivikhaqautinik una havaavut piliuqtuq naalagiami Nunavummiut ayuiriamilu talvangaanit uuminnga ihumaalutingit ayurhaqtitait inulramiit.

Inuit Qauyimayaagani havaavut pivaktuq amigaittunnik qanurittaakhaanik: katimapkaiyumik tuhaqtipkainiq, naunaitkutaq katimaniq, Nunallaani ikayurniq, akimadjutikhat, piliuqtuq naunaitkutaq titiqqanik, ilauqatauluni inuit hulilukaaliraikpata unalu munarilugu Havakviup qaritauyakkut pulaarvinganik (www.rcynu.ca). Tamaita hapkuat hulilukaarutit atuqtut atahiqmik tikinnahuarutimik: piliuriami hakugiktinnahuaqhugulu piqatigiikniq nutaqqanut, inulramiitut, ilangillu unalu amigaittut Nunavummiut pipkaidjutauyut nunaptikni inulramiit.

Kinaliqaak Uqaqatigumitku Havakvikput

Jeff Kheraj

Itiqpaliayunik Naunaiyaiyi Ayugituq

Akhuraaluk ukpiriyatka ikayuriami inungnik, akhkuurutaupiaqtuq quviagiyaayut uvamnut, iglumni havakvimnilu. Uvamnut, atauhiuyuq akhuurutauyuq havagaangamat inungnut, katimaqatigiplugit, hivayautiklut, qaritauyakkutluuniit titiraqlugu, naunairiami qanurunaangittut naamaktullu. Taimaa kinaliqaak hivulliqpaami uqaqatigumitkut havakvikput, irhinaittumik pivaktunga pimmariktumiklu.

Ilihimapkaqpaktatkalu hamani ittunga ikayuriami havaqatigiamiklu atauttimuuqtumik tikinnahuarutikhanganik naunairiami tamna nutaraq inuulramiiqluuniit ihumaqhutingit pimmariktumik piyaayut.

Mikiumik pilik qilamuiqtumik qinirhiayara taimaa kinaliqaak qaigumik uvaptiknut. Hivulliqpaami talvungalu ihariagikpat qilamuiqtumik ikayuutikhamik qilamuiqtuqaqqat havaamit Paliihimatut, taakti munarhiluuniit, unaluuniit nutaqqanik hapummiutiyut ikayuutinginnit.

Katitigpaktungalu ilanginnik ayurnaittut naunaitkutaq apiriplunga ayurnaittunik apirhuutunik. Kinauyut? Humi ittut? Qanuqtut uqaqatiginiaqqitka? Huuq qaiyut uvaptiknut? Apiriluni hapkukat apirhuutingit ikayuqtuq uvamnut naunairiami ilangit ukpiriyayut taimaalu havaanga piyuq uumani pitquyautivut. Ikayuqtaalu Nutaqqavut Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq taimaa pigaangamitku havaaq.

Taimaa havaaq pikmat uumani pitquyautivut pingitpalluuniit, naalainnaqtatka tuniplugillu ikayuutikhanginnik. Ihumagiinaqtara inungit anivaktut hamanga qayangnaittumik tuhaqtauhimayumiklu.

APIRHUUTIGIINAQTUT APIRHUUTIT

Humi ittutit?

Qaangani pingahuani natiqaqvikmi uumani First Nations Maniqarvingani uumani “Four Corners” Iqalungmi. Iqalungmiitkuvit, tiituriadjavutit!

Kitumi kavamatkunnit havakviimitpit?
Kina Ministariyat?

RCY-tkut Havakvingani inmikkuuqtuq kavamatkunnit talvuuna uqariaqtuyuitugut ministamut. Kihimi, uqariaqtuqpaktugut tamainnut maligaliuqtuyut Maligaliurvikmi.

Ihariagivinga angayuqqaap
angirutinganik
takuyaquriaptikni nutaraq
iliknut?

Nakuugilluaqtaqut ilaliutiyut ilagiiktut Hiknaqti havaanga pittaqqat kihimi angayuqqaangit angirutinganik ihariagiyaungittuq takuyaquliruptitku havakvikput. Kihimi, taimaa nutaraq ataani 12mit ukiuqqaqqat naunaipkaqtakhaqqut nutaqqap angayuqqaangit munaqtinganikluuniit. Taimaliuqpaktugut ilihimagupta aaniqtaulimaittuq nutaraqmut.

Taimainmat nutararaq
piqaqtuq ihumaqhutingit
imaatut piva hulumagumi
huliinnaqtaqtuq?

Imannaq. CRC-kut tamaat ilitariyait akhuurutinga havaanga angayuqqaangit piyait nutaqqiqigiamikni naunaiyailunilu nutaqqangit inirningurumik. Kihimi akhuurutauyuq pilaarutingit una nutaqqangit inulramiingillu aadlanut uqainnarialik hummik ihumayut uuminnga ihumaliuqtamiknik ayurhautiyaanik. Imaatut ingittuq tamna nutaraq inulramiiqluuniit piniaqtait hunavaluit piumayanginnik.

Angmaqtigniaqqihi
Havakvikmik
nunamni?

Havakvikput ittuq Iqalungmi kihimi ikayuinnariaqtaqtugut kimik Nunavunmi hivayautikkut qaritauyakkut titiraqlugilluuniit. Havakniaqtugut unnukmi Iqalungmi uqaqtigaptikni inungnik tamainni Nunavut. Nutaanguyugut havakvik taimaa piqangittugut ihumaliurutinik angmariami nutaami nunallaani.

Qaffinik ukiuqaqtukhavut
takuyaqturiaptiknik iliknik?

Mikkauvallaangittut ikayuqtauyumayut. Ikayuqtavut nutaqqangit 18nut ukiulgit kihimi ikayuqtaaqtaavut inulramiit 25mut ukiulgit ihuaqtumik pigumi. Hiknaqtimit ikayuqtaugumaguvit ilihimaguvilluuniit kinamik ikayuqtauyumayut kihimi ilihimangitkugit avatqumayuq ukiunganik, uqaquyugut havakviptiknut.

Kina iliknut
ikayuqtittaqqaa?

Kinaliqaak ihumaalutiqaqtuq nutaramik inulramiingillu pingittut ihuaqtumik ikayuutikhamik ukunannga Nunavut Kavamanga takuyaqtuqtaativut. Una angayuqqaangukpat, attak angakluuniit, kinaliqaak ilamiknik, munaqtimilluuniit. Ikayuqtiuyut tuniqhaiyut ukunatitut sikuuqtittiit, munarhit, ulaasiliqiitkut, taaktit, apirhuqvikmi ikayuqtingit takuyaqtuinnaqtaatigullu. Unalu, ilaa, uqaqtigiiqtuvaktavut nutaqqangit inulramiingillu havakviptiknut ikayuqtaugumagumik.

Kikliqaqqa qanurittunik
ikayuutikhaq havakviit tunittaqtuq?
Imaa, iliknik pilimaitarnik?

Mikiuqaqtuq havakvikput ikayulimaittugut. Titiraqhimayumi maligap, apirhuqvikmi ikayuqtiulimaittugut, ilaugguit munaqtikharnik, ilaugguilluuniit nanminiaqtaunut ihuigilugu havakvikmut nanminiaqtaumulluuniit timiqutigiyauyumut. Kihimi humik ikayuqtauyumaguvit, uqaqtigiluta. Ikayulimaiktupta, qinirhaniaqqugut kimik ikayuriaqni.

Havakviit ikayuqtaaqqa Nunavunmi
nutaqqanginnik nunaqaliqtut
hilataanit nunavunmit?

Uqaqtidjavapta Nunavunmiutauguvit kihimi kavamatkunnit munariyauguvit piliruvilluuniit kavamatkunnit ikayuqtauyutit hilataanit nunavunmit. Mikiumik piqaqtuq ikayuqtaatugut!

UQAQTIUYUQ PULAAQTUK – TITIRGAUYAQHIMAYUQ ATUQTAGHAAT

INUIT INUJUHIINI ATUQNIQAQTUT HAVAAVULLU

RCY Maliganga naunaiqtaalu pimmariktumik piyut Inuknut inujuhiini atuqniqaqtut ikayurniaqtaa pivallianinnga aaniannigittunik inulramiit ilangillu. Tamna Maligaaq uqaqtaa RCY-tkut Havakvingani atuqtakhait hapkuat quviagilugit piliraigumik havaangit atuqhimmaaqtumiklu piyunnautingit.

Inuit inujuhiini atuqniqaqtut ihariagiyaayut huliugut qanuqtutlu havaktavut havaavut akhuuqtumiklu piyugut ayuirhaqhimmaaqtumut angikliyuumiutinganulu talvunga.

2015mit 2016mut, havakvikput ilaayut ihuaqtunut hulilukaaruti ikayuqtuq amihumik kangirhigiami hapkununnga quviagilugit havakvikmi. Hapkuat ilaupkaqtait:

- * Ayuirhainiq Inuit inujuhiini atuqniqaqtut unalu Inuit qangaraaluknitaa unipkaanga.
- * Ilaliutiyuq Inuit inujuhiini atuqniqaqtut havakvikmi Maligaaq unalu qanuriliurutingalu maliktakhaq.
- * Piliurninnga Havakvikput Inirniit uqaqatigiiktumik ikayuqtiyuq pinahuarut.
- * Piliuqlugu Inuit inujuhiini atuqniqaqtut ihuarhaqhimayumik katimadjutikhamik katimayunut katimadjutikhat.
- * Katimaqatigilugit Inuit Qaujimajatuqangit Katimajiit (IQK).
- * Ilauluni uumani Uqausirmut Quviasuutiqarniq, Nunavuutim annual Inuktut unalu Inuit pitquhinginnik quviahuutingit.

HAVAKTUT AYUIRHAINIQ

Ilitariyavut ayuirhaqhimmaaqtumik uumani Inuit inujuhiini atuqniqaqtut ihariagiyaayut ilanga uumannga havakvikput piliurninnganik. Ihariagiyaayutlu havaktivut havagiamikni havaangit taimaa nan'ngariyainnik unaungittuq RCY Maliganga maligangit kihimi nunapta pitquhinga unalu qangaraaluknitaa unipkaanga.

2015mit 2016mut, katimayavut ilaayut malruuknik ayuirhainiqmik ukunanga Qikiqtani Inuit Katimayingit. Hivulliqpaanga ihumagilluaqtaat uumunnga Inuit inujuhiini atuqniqaqtut, tuglia uumunnga Inuit qangaraaluknitaa unipkaanga. Ihuaqtut uqaqtangit piyait ilaliutihimayut Inuinait uqauhingit, qangaraaluknitaaq pitquhinga, qinirhugu Inuit inujuhiini atuqniqaqtut, ilauanit-ilagiinginnit qanuriliurutingit tunngavingit unalu aullaqtitauplutik ahinut ilihariaqhimayut. Una

ayuirhainiq angikliyuumiqtuq havakviup kangirhigiami qanuqtut hapkuat quviagiyaayut ikayuqtait Inuit inuuyut, pilaqutihimaaqtumunnga ukuat aullaqtitauplutik ahinut ilihariaqhimayut nunalirninngat angayuqqaat, nutaqqangit inulramiingillu, qanuqtutlu Inuit inujuhiini atuqniqaqtut pipkaidjutiniaqtuq mamihainiq ublumi. Unalu, ilaayut katimaptikni ilauttaqtut ilihaidjutimik uumunnga Inuinait qanuqtut uqaqatigiiktumik ikayuqtaayut tuniyuq GN-kut Pitquhiliriyiitkunnt.

MALIGAAQ UNALU QANURILIURUTINGALU MALIKTAKHAQ

Atauhiyuq Havakvikput akhuurutaulluaqhimayut havaaq angmaqtittinnagu piliuriami Maligaaqmik unalu qanuriliurutingalu maliktakhaq. Ihariagiyaayut ilaayut havaamut akhuuqtumik ilaliutigiami Inuit inujuhiini atuqniqaqtut maligamut naunairiami naunaiyaqtait havakviup ubluq tamaat havaangit. Inirhimayut Maligaaq qanuriliurutingalu maliktakhaq atayuq aadlatqiinik Havakvikput qanuriliurutingit ihuarhiamik quviagiyaayut. Ilangit uuktuutikhat una maligaaqmi ilaliutiyut:

- * Naunaiyarlugu tamna Havakvikput Itiqpaliayunik Naunaiyaiyi havaanga pivikhaqautiuyut aturiami *tunnganarniq* tunngahuktillugit tamaita ikayuqtauyumayut.
- * Puiguqtittailugu Hiknaqti havaktut maligiami quviagilugit *piliraqatigiinniq* – havaqatigiiktut nakuuyumut pigiami – havaliraangat kavamatkunnt ikayuqtiuyut tuniqhaiyut inmikkuuqtuq Hiknaqti havaat.
- * Ilitarilugit Atuqtunik unipkaalu pivikhaqautiuyut havaktut uukturiami *qanuqtuurniq*, nutaanguqhimayut ikayuutauiyuq, pitquyautiulurumi.

INIRNIRIIT UQAQATIGIIKTUMIK IKAYUQTIUYUT

Titiraqhimayumi RCY Maligangani, Havakvikput qinirhiattaqtaa ayuittiarninngit inirniiriit hunavaluknut piyut ihuigiyanganik ihuarhaidjut, Inuit pitquhingit unalu Inuit inujuhiini atuqniqaqtut. Havaqatigiikput akhuraaluk ihumagiyut inirniiriit uqaqhutik ikayuqttut hapkunani pingahuuyuni atuqhutik nakuutqiamik ikayuriamiknik nutaqqangit, inulramiingillu ilangillu.

2015mit 2016mut, iniqtiqtugut inunngut niruaqniqmut havaanganik tikkuariami Inirniiriit uqaqatigiiktumik ikayuqtiuyut havakviptiknut. Havalihaliqtavut Qiqaiyarluarviani 2015 apiripluta niruaqtukhaq qinirhiayut Inirniiriinik tamainnit Nunavunmit piqaqtumik ayuittunik atuliqtitauyuq Inuit pitquhingit inunngullu quviagiyaayut. Nungukmat 2015, Havakvikput tikkuagtut tallimanik inirniiriinik ilauyukhat hivulliqaanguyut Inirniiriit uqaqatigiiktumik ikayuqtiuyut: Bessie Sitatak Kugluktukmit, Regilee Ootook Mittimatalikmit, Lucy Makkigak unalu Helen Iguptak Kangirliniqmit, unattaug Meeka Arnakaq Pangnirtuumit.

Uqaqtikhaanik unalu Qikiqtani Inuit Katimayiangit Atan'nguyaq PJ Akeegok katimayut Iqalungmi.

HAVAQATIGIIKTUT KATIMADJUTIKHAT

Ilaliutliqtaqqut Inuit inujuhiini atuqniqaqtut ihuarhaqhimayumik katimadjutikhamik tatqirhiutimi havaktut katimadjutikhat 2015mit 2016mut. Una ihumaliurut pipkaidjutyuyut havaqatigiikput piqariami akhuurutauyuq uqaqatigiikniq hunavaluknik ukunatitut ayuirhainiq Inuit inujuhiini atuqniqaqtut

unalu Inuit qanuqtut uqaqatigiikhutik ikayuqtut, Inuit uqauhingit, Inirniiriit uqaqatigiiktumik ikayuqtiuyut unalu Itquumanikkut Nutaanguqtiriniqlu Havaktiuyuq havaanga. Havaktivut pivikhaqautiliklu ihumagigiami qanuqtut nakuutqiamik iliurariami Inuit inujuhiini atuqniqaqtut ihuaqtut havaanginnik. Pihimaplugu Inuit inujuhiini atuqniqaqtut ihuarhaqhimayumik katimadjutikhamik uumani hapkuat katimadjutikhat piqaqtuq ikayuqtait atuliqtitauyuq Havakvikput avatinga talvani hapkuat quviagiyaayut piyut akhuurutaayumik havaaq naunaipkariami havaavut.

INUIT QAUJIMAJATUQANGIT KATIMAJIIT

Inuit Qaujimajatuqangit Katimajiit (IQK) akhuurutauyuq ikayuutikhaq havakviptiknut taimaa katimayiangit hivituyumik atuqpakmata kiupkaiyut GN-kut on Inuit qangaraaluktinganik ilihimaniq. Tattiaqnaqviani 2015, RCY-mi havaktingit ukuatlu IQK katimayut ukiakhami katimaliqmata Iqalungmi. Una pivikhaqautiuyuq havaktivut aadlanut uqariami naunaikutaq havakviptiknut tuhaagiamilu IQK-kut katimayiangit ukunanik:

- * Pilaqutit aullaqtitauihaplutik ahinut ilihariaqhimayut ukunanik Inuit qangaraaluktinganik angayuqqaangurniqmut atuqtakhangit.
- * Ihariagininnaga amigaittunik angayuqqaangurniqmut ikayuutingit ayuirhagakhaniklu.
- * Ihariagininnaga pihimmaaqtuq tautuknaqtuq Inirniiriinik Nunavunmi sikuurviit, ilihapkaailunilu qangaraaluktinganik quviagiyaayut ayuitaminik sikuurviini.

UQAUSIRMUT QUVIASUUTIQARNIQ

RCY-mi havaktingit ilauyut Nunavuutim tatqirhiutunik-akuniraaluk quviahuutiniq ukunanik Inuktut uqauhinganik unalu Inuit pitquhingit lidjiruviani 2016. Ilauniqput mikkaqmik akhuuquyuit uqariamikni Inuktut havakvikmi quviahuutiniqlu Inuit pitquhinginnut. Hulilukaarutit ilaupkaqtait Inuktut uqayuitut havaqatigiiktut Inuktut-uqayuktut havaktut ayurnaittunik tainiinnik. Hapkuat tainiit atayut uumunnga 2016 ayuirhagakhat ukunanik Inuit Annuraqausingit, unaluuniit Inuit aanuraanginnik.

Ayurnaqpaktuq nutaraq

ihumaaluktuqluuniit angayuqqaq munaqtiuyuqluuniit
uqariami qanuqtut ihumagiyamiknik kavamatkunnut
ikayuqtiuyut tuniqhaiyut. Qakugu Hiknaqti
havaangani, havaktivut ikayuqtaaqtaa inmikkauqtuq

inmiknik-Hiknaqti,
taimaa ihumagigiamikni
pipkaidjutiuyuq uqariamikni
qanuqtut ihumagiyamiknik.

2015MIT 2016MUT: ANGMAQTIRNINNGA NUNAVUUTIM NUTAQAT INULRAMIITLU HIKNAQTI HAVAKVIKPUT

Tamaita hulilukaarutit RCY-tkut Havakvingani havaktangit 2015mit 2016mut qanuqmi atayut angmaqtirininnanut Havakvikput Hiknaqti ikayuutinginnit Apitiliviani 30, 2015. Tamaita hakuittumik katakpaktut atahiqmut pinahuutinit ihumaliurutauyut:

- * ihumagilluaqlugu Tunngavikput
- * ihumagilluaqlugu Piliuriami Piqatigiikniqmik
- * ihumagilluaqlugu Hiknaqti

Qanuriliurutinga ihumagilluaqlugu Tunngavinga ilaliutiyait ihariagiyauyuq Havakvikput pivallianiq havaanga piyuq hivulliqaanga 6nguyut tatqirhiutinik 2015mit 2016mut – pihimmaaqtuq havaaq hivulliqaami aullaqtiqtavut Imaruqtirviani 2014. Tamna ihumagilluaqlugu Piliuriami Piqatigiikniqmik qanuriliurutinga ilaliutiyait uqaqatigiiktaqut unalu Inuit Qauyimayaagani akhuurutingit avatiimungauyuq tamaat 2015mit 2016mut maniliurniqmut ukiunga unalu ihumagilluaqlugu Hiknaqti qanuriliurutingit ilaliutiyait tamarmik huliyaqtiknik humiklu ayuiqtaqut hivulliqaanganit 6nik tatqirhiutinik tuniyumik Hiknaqti ikayuutinginnit.

RCY-mi havaktingit naunaiyaligtaa Havakvikput Apitiliviani 30 angmaqtirinnga pulaaqtipkaiplutik Iqalungmi.

IHMAGILLUAQLUGU TUNNGAVIKPUT

Piittuq nutaaq Havakvikput tunittaaqtuq nakuuyumik ikayuutinginnit piyait ikayuqtauyumayut ihariaginngit hivulliqpaami naunaiqqaarlugu tunngavinga ittuq. Kitut ayurnaittut havaat ukunatitut havaktuq, ayuirhainiq, infratimiqutigiyangit pivallianiq, maligangillu unalu qanuriliurutingit ihariagiyauyut nutaamut timiqutigiyauyut iniqtiqtakhanganik.

Ihumaliuqtuq Havakvikmut angmaqtirutikhanganik piyuq talvangaanit Nunavuutim Uqaqtikhaanik tikkuaqtaukmat Imaruqtirviani 2014. Taimaa Havakvikput hivulliqpaaq maniliurniqmut ukiunga (2014-2015) havaktut havaktut avatqumayut 200 pivallianiqmut havaanik. Talvannga pihimmaaqtuqut havaamut taimaa 2015mit 2016mut ukiungani, naunaiqkaiyuq havaktuq unalu ayuirhainiq, aadlamik pivallianiq havaavutmunarininnganut unalu Havakvikput Maligaq unalu qanuriliurutingalu maliktakhaq, pilunilu maligatigut uqaqtigiiktumik ikayuqtuq Havakvikmut.

HAVAKTUQ

Piqariam amigaittunik havaktut iluittuq talvani Havakvikput angmaqtinnagu akhuurutauyuq hivulliutigiyakhaq havakviptiknut. Ilitariyavut ihariagiyugut amigaittunik havaktukhanik tunigiami nakuuyumik tuulliqhimaittumiklu Hiknaqti ikayuutinginnit nakuuyumiklu piliuriami tamaita pinahuarutinginnik. Qiqaiyarviani 31, 2016, 8nguyut Havakvikput 9nik tuniyauyut havaakhat inuniktitauyuq (Naunaitkutaq 1). Piliqtavullu havaakhamut uuktuqtukhanik havaaq kingulliqaanganut inuittuq havaakhaq - aanirutauluaqtuq Tuquyunullu Iltiquhaiyiluq.

NAUNAITKUTINGA 1. NAITTUQ INUKTIQHIMAYUT HAVAKTUKHAT HAVAAMUT

HAVAAQ	AULLAQTIRUTINGA
2014-2015 Havaktut Havaktilirniq	
Hivuliqhuqti Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ikayuutinginnit	Hikutirvia 24, 2014
Ataniyuq Tuhaumajutini Inuulu Qauyimayaagani	Ubluqtuhirviani 23, 2015
Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq	Qiqaiyarviani 9, 2015
2015mit 2016mut Havaktukhanik Havaktittiniq	
Angayukhiyuq Atuqtunik Iltiquhaiyiluq/Ihivriutiyuq	Qitiqauyaqviani 7, 2015
Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq	Imaruqtirviani 8, 2015
Itiqpaliayunik Naunaiyaiyi Ayugituq	Taaqhiqtirviani 13, 2015
Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq	Tattiaqnaqviani 19, 2015 (pingahunik-ukiunik havaakhaq)

Ihariagininnga Piliuriami Iluittummik Tunngavinga

Lynn Matte

Hivuliqhuqti Nutaqat Inulramiitlu
Hiknaqti Ikayuutinginnit

Havakvikput ilitariyait qilaminnuaq taimaa ihariaginiaqtugut hakugiktumik Tunngavinga naunairiami tamarmik inuit hivayaqtaatigut piyut aadjikutaanik, ayuittiaqtumik ikayuutikhamik. Pigiami una, tuniyugut tamapta havaktivut aadjikutaanik ihariagiyauyuq ayuirhainiq pivikhaqautinik. Havaktugullu piliuriami iluittummik Maligaq unalu qanuriliurutingalu maliktakhaq naunaiyariami havaktut havaamikmini. Naunaiqtuq hapkuat hunavaluit ittut angmaqtinnatigu pipkaidjutiuyuq havaktivut tunigiami nakuuqpiagtumik ihuaqtumiklu ikayuutinginnit. Havaktut naunaittumik aadlanut pittaagtaat inungnut ikayuqtauyumayut havakviptiknut hulittaaqtugut kituniklu pilimaitaqqut. Ikayuqtauyumayut ukpiriyullu Hiknaqti havaanga taimaa havaktivut naunaittumik talvanga piyakhat kiudjutiniklu maliktakhat.

Unalu, taimaa nutaat inuit ilaugaangamik havakvikput tuniyavut ihuaqtumik naunaipkaidjutimik ayuirhainiqmiklu havaligtinnagit ikayuriami inungnik. Taimaa tamaat havaktut aadjikutamiiliraangata Makpiraangani, timiqutigiyangit nuuttut hivumut atauttiknut ukpiriplutik qanurittaakhaaniklu.

SIVULIQTIKSAT AYUIRHAYUKHAT PINAHUARUT

Tamna Sivuliqtiksat Ayuirhayukhat Pinahuarut tuniyuq Inuit nunataarhimayuq havaktillugit ayuirhainiq ihuaqtumut atan'nguyamullu havaakhat, nunguviqatumik tikinnahuarutinga angikliyumiriami inuit nunataarhimayut talvani ittut havaami. Ayuirhayut talvani ittut atahiqmi pingahunut ukiunik talvangaanik ihuaqtut ayuirhainiq ihumaliurut titiraqhimayuq naunaiyaininnganik tikuaqtauhimayumit ayuirhaqtiuyuq.

Havakvikput uuktuqtut ilaugiamikni pinahuarutimut naunaiqtitauyullu Ubluiviani 2015 uuktuutingit angiqtauyuq. Havakvikput naittumik-piyuq tikinnahuarutingit piqariami ayuirhayuq tikkuuqtauyuq 2016mit 2017mut maniliurniqmut ukiunga. Akuniraalukmut tikinnahuaqtaat ayuirhariami ayuirhaqtuq pingahuanut Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq havaanganut, tadsa inuniktut ihariagiyaupkat havaktukhaq aadjikutariami ayuirhaqtuup qanuriliurutinginnik.

PIPKAIDJUTYUQ HAVAKTUNIT

RCY-tkut Havakvingani avalittuq timiqutigiyauyuq Nunavunmi ihumagilluaqtuq ikayuriami kavamatkunnit nutaqqat ihumaqhutingit aliagiyanginniklu. Tuniluni una naunaiyainiq, qinirhimmaaqtugut havaktut ayuirhainiq piliurninngalu pivikhaqautinik hakugiktigiami iluanit aktikkulaanga. Naunaitkutinga 2 ihivriuqtaa ayuirhainiq piliurninngalu havauhikhami RCY-mi havaktingit ilaayut uumani maniliurniqmut ukiunga.

NAUNAITKUTINGA 2: HAVAKTUT AYUIRHAINIQ PILIURNINNGALU 2015MIT 2016MUT

AYUIRHAINIQ	UBLUA INIQTAA
Inuit inujuhiini atuqniqaqtut	Qitiqauyaqviani 2015
RCY-mi havaktingit Katimaniq	Qiqaiyarluarviani 2015
Nagliguhuukniqmut Unaguqtuq	Qiqaiyarluarviani 2015
Atayuq Ihivriuqniq Nutaramik Nuliarniq	Qiqaiyarluarviani 2015
Inuit Qangaraaluknitaq	Imaruqtirviani 2015
Ikayuqtauyumayunut Ikayuut	Imaruqtirviani 2015 uumanilu Ubluirviani 2015
Nutaraq Ihumaqhutingit Pilaqutit Naunaiyainiq (CRIA)	Imaruqtirviani 2015
RCY Maligaq unalu Qanuriliurutingalu Maliktakhaq	Taaqhiqtirviani 2015 unalu Tattiaqnaqviani 2015
Havaamut Munariniquitinga	Niqiliqivikmi 2015
<i>RCY Maligaq Ayuirhainiq</i>	Qiqaiyarviani 2015 unalu Niqiliqivikmi 2015
Ihumaalutigiyauyut Inminiqqtailiniqmut Nutqaqtitaunahuarniq Ayuitaminik (ASIST)	Apitilirviani 2015
CCCYA Malruuknik Ukiunik Katimaniq	Apitilirviani 2015
Inuit Pitquhinga Uqaqatigiiktumik Ikayurniq	Hikutirvia 2015
Media Ayuirhainiq	Hikutirvia 2015
Unguvaqtauhimayut Naglikhaaqtuq, Nagliguhuktuq Unaguqniq, Havakpallaarniqmut Unaguhuinnaqtuq unalu Inmiknik-Munariniq	Iidjirurviani 2016
Nutaraq unalu Inuit Ihumaqhutingit Hivumuuqtauyuuq Naunaitkutarinniq	Piliqtaat Hikutirvia 2015 (malruuk ilihaidjutikhat iniqtiqtuq Qiqaiyarviani 2016)

AYUIRHAINIQ PILIURNINGALU NAUNAITKUTAT

HAVAKTUT KATIMANIQ

RCY-tkut Havakvingani pipkaidjutigiya hivulliqpaanga havaktut katimaniq Qiqaiyarluarviani 2015. Una pivikhaqautiuyuq nutaaptiknut havaqatigiiktut ayuiriarnikni uuminnga tamainnik Havakvikput havaanganiklu. Ikaarninnganiklu tuniyauyuqlu qinirhiagiami Inuit inujuhiini atuqniqaqtut piyuq havaaptiknut piliuriamilu Havakvikput Havaakhijutauyuq unalu tautuktuuyaqaqtuuyuq uqaqtangit. Unalu hivulliqpaanga havaqatigiiktut piliurninngaut hapkuninnga naunaiyaiyut uqaqtangit piyut ukunani Havaakhijutauyuq unalu tautuktuuyaqaqtuuyuq uqaqtangit havaktut akhuraaluktut pipkaidjutiut talvunga.

CCCYA MALRUUKNIK UKIUNIK KATIMANNIQ

Malruuk ukiunnguraangat, ilauyuq CCCYA katimapkaivaktuq ihumagilluaqtuq ukunanut Hiknaqti ihumaalutingit unalu ikayuriami piliurninnganik. Newfoundland-ktut Nunagiyangani Nutaqat Inulramiitlu Ikayuriami katimapkaiyut 2015 St. John-mi. RCY-ktut Havakvingani aullaqtitaat Hivuliquhuqti Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti ikayuutinginnit atauhiqlu Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq katimavikmut. Tuniyuq havaqatigiikniqmik ukununga Hiknaqti havaktut aadlanit nunanganit Kaanatami, unalu ilihaidjutinik uqaqtamiknik ukunatitut inulramiingillu ilauniq nunaqaqqaarhimayullu nutaqqangit inulramiingillu nutaraup nakurudjutinganut.

Nutaqqanut Inulramirnullu Uqaqtikhaanik havaktingit Nutaqat Ihumaqhutingit Pilaqutit Naunaiyainiq ayuirhaqtut Imauqtirviani 2015.

RCY MALIGAQ AYUIRHAINIQ

2015mit 2016mut, Havakvikput hivulliutigiyaat ayuirhainiq havaktut uumunnga RCY Maliganga, naunaiqtaa Havakvikput guiding maligangit, pitquyauyut, havaat piyunnautingillu. Havaktut ihariagiuyuq nakuuyumik kangirhigiami Maligangamit naunairiami havakniaqtut nakuuyumik ukununga nutaqqangit inulramiingillu, unalu kavamatkunni havakvingit unalu ikayuqtiyut tuniqhaiyut. Ihuarhaqhimayuuq ayuirhainiq katimaniq ihumagilluaqtaat naunaittiaqhimayumik ihivriuuq Maligamut uqaqtangillu ihumagiyaat havaamut qanuriliurutingit. Tamaita RCY-mi havaktingit ihariagiyaayut iniqtiqtukhat una ayuirhainiq pitinnagu qanurittaakhait ayuittiaqtuq uumannga Uqaqtikhaanik.

NUTARAQ IHUMAQHUTINGIT PILAQUTIT NAUNAIYAINIQ (CRIA) AYUIRHAINIQ

Amigaittut timiqutigiyangit tamainni nunaryuaptikni atuqtait CRIA hanalrutinganik. Ihuarhaqhimayuuq havaat ikayuqtuq timiqutigiyangit naunaiyaqtait qanuqtut qanuriliurutingit pilaqutaayuuq nutaqqangit unalu ihumaqhutinginnik. Aturhuni CRIA ikayuqtaaqtaa timiqutigiyangit piliuriami pinaharutingit ikayuutingillu nakuutqiamik atuliqtitaugiami nutaraq ihumaqhutingit ikayuqlugulu kavamatkunni piliuqtuq maligaq maligangillu piyait havaangillu titiraqhimayut *CRC-mi*. Ikayuqtaaqtaalu nutaraq ikayuutikhat uukturiami nutaraq ihumaqhutingit tautukvinga naunaiyuriami ihivriuriamilu ihuaqtut havaamut unalu Atuqtunik ihumaalutingit. 2015mit 2016mut, havakvikput ukunungauyut UNICEF Canada-kunnut tunigiami CRIA ayuirhainiq. UNICEF tuniyuq una unghiktumut havaktivut Iqalungmi WebEx-tikkut. Tamna ayuirhainiq ilaupkaqtait ihivriuuq nutaraq ihumaqhutingit, naunaipkainiq CRIA-tkunnut unalu pivikhaqautinik uukturiami CRIA ihumagiami havaamut qanuriliurutingit.

AADLAT PIVALLIANIQ NAUNAITKUTINGIT

Unalu hivituyunut havaktut ayuirhainiq piliurninngalu, havakvikput iniqtiqtut amigaittut aadlanik akhuurutauyuq havauhikhat 2015mit 2016mut ikayuriami angmaqtirninnga Hiknaqti ikayuutinginnit – unalu iniqtirninnga havaavut munarininnganut, ihuarhaqtuq maligatigut uqaqatigiiktumik ikayuqtut iniqtirninngalu Maligavut unalu qanuriliurutingalu maliktakhaq.

Nunguvinga 2014-2015, Havakvikput niuviqtuq havaamut munarinig qaritauyamut atuqtakhanginnik pinahuarut kaantraqaliqtullu ayuirhavikhamut ikayuutikhamullu. 2015mit 2016mut, havaktivut, ikayuqtaupluni qritauyamut atuqtakhanginnik pinahuarutit piliuqtiuyut, ihumagilluaqtuq ihuarhaqtuq havaaq. Iniqtiqmagit una ihuarhaiyanginnik, talvannga uuktuqtavut havaaq tuniplugu havaktut ayuirhagakhanganik. Tamna havaamut munarininnga piyuq uuminnga naunaitkutaq ikayuutikhaq ukununnga Havakvikput inmikkuuqtuq Hiknaqti havaaq. Hivuniqmi havaakhaq ihumaliuqtauyuq aadlamik ihuarhigiami havaanga pigiami Havakvikput Atuqtunik Hiknaqti naunaitkutaq munarinig ihariaginngit.

2015mit 2016mut Havakvikput hapummiyaillu inmikkuuqtut maligaq uqaqatigiiktumik ikayuqtut. Such uqaqatigiiktumik ikayuqtut ihariagiayuyuq, ilaani, ikayuriami havaktivut uqaqtigiami kavamatkut maliganga havaangit nutaqqanut inulramiingillu. Hikutirvia 2015, havakvikput sainiqtuq kaantrakmik ukununnga Olthuis Kleer Townshend.

Kingulliqaami, iniqtiqtavut Havakvikput aulapkaininnga Maligaq unalu qanuriliurutingalu maliktakhaq 2015mit 2016mut. Taimaa maliktakhaq akhuurutauyuq nakuuqpiagtumik aulayumik ihuaqtumiklu timiqutigiyayuyuq. Tamna piliurninnga RCY Havakvikput maliktakhaq naunaipkaqtauyuq atuqtamiknik unalu qanuriliurutingit aadlanit Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Havakvikput unalu RCY Maliganga. Tamna maliktakhaq pipkaidjutauyuqlu naunaittumik havakvikmit ihuarhaqtauyuqlu ukununnga Inuit inujuhiini atuqniqaqtut.

Tamaita hapkuat havauhikhat iniqtiqtauyut Havakvikput angmaqtinnagu, naunaiqhugu Havakvikput piqaqtuq titiqiqinirmut havaangit unalu havaakhaqlu talvani ikayuriami tuuliiqhimaittumik unalu nakuuyumiklu Hiknaqti ikayuutinginnit inulramiinut Nunavummiut ilangillu.

HAVAKTUT IHUMAGIYANGIT

Quviagilugit ukunanik CRIA Ayuirhainiq

Nancy Pellerin

Angayukhiuyuq Atuqtunik Iitquhaiyiluq

2015mit 2016mut, Ilauyunga ilihaqtunik ukunannga UNICEF Canada qanuqtut atuqtuq CRIA-mik. Ilauluni uumani katimadjut ikayuqtait uvamnut tamaat kangirhigiami qanuqtut kavamatkunnit qanuriliurutingit ayurhautipkaiyuq inulramiit ihumaqhutingit. Ayuiqtungalu qanuqtut aturiami hanalurutimik naunaiyuriami qanuqtut ihumaliuqtangit inimiit piliuqtut pilaqutit nutaqqaup ihumaqhutingit.

Una ayuirhainiq pipkaidjutiyuq uvamnik qun'ngiuriami Atuqtunik ihumaalutingit tadja nutaakkut piluni – taimaatut ihumagilluaqtut uumunnga ihumagiayuyut nutarap. Pipkaidjutigiyaanga akhuuqtumik aturiami Atuqtunik Hiknaqti pigiami nakuuyunik aadlangurniq nutaqqanut inulramiingillu Nunavunmi.

IHMAGILLUAQLUGU PILIURIAMI PIQATIGIINKNIQMIK

Aadlattaug qanuriliurutivut havaaptikni 2015mit 2016mut piliuriami piqatigiikniq ukununga akhuurutauyuq tigumiaqtuuqatauyut: nutaqqangit inulramiingillu, Nunavut Kavamanga havakviingit unalu ikayuqtiuyut tuniqhaiyut, ilangit inungillu, havaqatigiiktullu timiqutigiyangit ukunatitut CCCYA. Ihumagiugut nakuuyumiklu uqaqatigiikniq nakuuqpiagtumik piniagtug taimaa tamaita ilauyut pivikhaqautiqagqat uqariami naalakkumilu. Talvuuna, havaavut uumani piqaqtug ukunanik hulilukaarutit piliurhimayug tamarmik aadlanut pigiami naunaitkutaq havakviptiknut piliurlunilu pivikhaqautinik tuhaagiami ayuirhariamilu ukunanit amigaittut tigumiaqtuuqatauyut. Iluittumik atiliurhimayumik akhuurutiipitknik katimadjutikhat, uqaqtamknik unalu nunallaanut pulaarahuat, takulugu Makpiraangani 37 una titiraq.

NUTAQQANGIT INULRAMIINGILLU

Havakvikput akhuuqtut ilaugiami nutaqqangit inulramiingillu havaaptikni. Naunaiyarumayaqqt nutaqqangit inulramiingillu – akhuurutaulluaqtavut tigumiaqtuuqatauyut – piqaqtug pihimmaqtug pivikhaqautinik aitturiami huiyugut qanuqlu piyavut. 2015mit 2016mut, ilapkaqtaqut inulramiingillu havakvikput qaffiuyuni qanuqtut.

UNIPKARIYAT, NIPIGIYAT AKITAQUTAUT

2015mi, angmaqtiqtavut angmaqtirutivut Unipkariyat, Nipigiyat Akitaqutaut naunairiami Kanatami Nutaqat Ublua. Nunangit tamainni nunaryuaptikni quviahuutigiyana una ublunga ukiunguraangat ilitarigiamikni sainiutinga CRC. Piliuqtugut una taktakhamik atahuiyug mikkaqmik naunaipkariami ilihimayakhaanik inulramiini Nunavummiut ukunanik nutaraq ihumaqhutingit unalu havakvikput.

Taktakhaq qanuriliurutinga 2015mut una nutaraup pilaarutingit pitquhinginnut. Havakvikput naunaipkaqtaa taktakhaq inungnut tuhaqtipkaidjutikkut naalautikkut, kayumiktukkuullu sikuurvikmut, RCY qaritauyakkut pulaarvikkut ukunuunalu tuhaagakhanik. Piyugut 70nik uuktuqtunik tamainnit Nunavunmit, ilangit tamaat sikuurvingit tuniyut uuktuqtamknik. Qun'ngiaqtiuyut piqaqtug RCY-mik havaktinginnik talvanga ihivriutait tamaita tuyuqtanginnik tikkuahugillu hapkuat akimayut:

Tanner Kalluk – Qasuittug

“Pitquhira akhuurutauyuq uvamnut taimaa naunaiyarmagu kinauyaakhannik.”

Byron Rudolph – Urhuqtuug

“Pilaarutiqaqtunga pitquhimnut angunahuaqtaarapta nattihiuqlutaluuniit upin'ngakhani tuktutkupta nattiruptaluuniit upin'ngakhani igainnariaqtaqtavut niqi. Angunahuariaraangama atuqpaktunga Inirniirup hiqqutaanik tuktutkuma tuktutkumaluuniit, inirniiput ayuirhavaktaatigut qanuqtut aakturiami tuktumik.”

Sarah Sagiatak – Kimmirut

“Inuinnauyumik uvamnut amihumik piyuq. Piqaqtuq avatqumayuq 7 billionik inuinnaqnik nunaryuaptikni inuinnauyungalu, tamnal quviattaktitaanga quyaqpiqhungaluk. Pitquhiptikni Qiarviaqtugut, nattihiuqtugut, aullaqtugut, qayaqtugut auyami aullaqhutalu hikumi ukiumi qin'mikkuqhuta. Iqalungmungauvaktugut sikiituukkut. Paun'ngaqtariaqhutalu niriaqtuqhutalu katimapluta inuit tamaita qaitquplugit. Kamiliuqhuta, atiginik, attaqtaanik pulukniklu nattip aminganit, tiriganniap aminganit, ukaliup aminganit aadlanillu huradjaqt aminganit. Pitquhiptikni inuit tamaita ilihimayavut tunngahuktitpaktavut igluptiknut. Maniqqamungaugiame inuinnanguqtitpaktanga. Iqungittunga, quviagiya inuinnaugiame. Unalu, inulramiingillu Kimmirunmi pivikhaqautilik maniqqamungaugiame Saalutinguraangat taimaa 10nik Santinik naunaiyarutilik angunahuariami, iqalukhiuriami, aqilgigiami ayuirhariamilu igluluriami. Una quvianaqpiqnaqtuq angikliyumirniaqtaralu ilihimanira inuit pitquhinginnik.”

Sikuuqatigiiktumik Ilauyut Takhiyut – Netsilik Sikuurvinga Angayukhiyut Sikuurvinga - Taloyoak

KAANATAMI INUIT INULRAMIINGILLU SUMMIT

Niqiliqivikmi 2015, RCY-tkut Havakvingani ikayuqtait pipkaidjutiyaa 10nguliqtuq Malruuknik Ukiunik Kaanatami Inuit Inulramiingillu Summit (NIYS) Iqalungmi, Nunavut. Tamna katimadjut pivikhaqautiuyuq 100nut Inuknik inulramiingillu 53nit nunallaanit tamainnit Inuinnait Nunanganit naunairiami iniqtiqtamiknik ilitarigiamilu atayut hivullitigiyakhainnik. Tamna katimadjut tuniyuq katimaqatauyut pivikhaqautikhamiknik pigiamikni hivuliqtuyukhanik ayuitakhangani hakugiktiqlugulu pitquhimitigut ilauniq.

Aadlatqiiktut ayuirhainiq katimadjutit uqaqatigipkaiyullu qaffiyyunik uqaqtakhamiknik, ukuninngalu ilihainiqmut, maniliurniqmut, havaakhamik unalu ayuirhainiq, ihumamitigut ayurhaultigut inminiqtailiniqmut, Inuit uqauhingit unalu pitquhingit inulramiingillu ilauniq. RCY havaktingit akhuraaluk quviagiyaayut pivikhaqautinik inulramiingit atauttimuqmata uqariamiknik hapkuninnga akhuurutaayut uqaqtakhangit himmautigiamilu ihumaliuqtamiknik. Talvaniinnapta katimadjutingani tuhaqtipkaiyaatigut inulramiup qanuqtut ihumagiyanginnik hapkuninnga akhuurutaayut ihumaalutingit ayuiriamikniklu. Nutaraq ihumaqhutingit Hiknaqti Havakvikput, nipinga inulramiit piyuq ihariagiyaayumik naunaiyaqtait havaaptiknut.

AUYAMI ILIHAQTUT

Ilaukmat akhuurutiptiknik ilaupkariami inulramiingillu havaaptikni, havaktittiliqtavut auyami ilihaqtumik 2015mit 2016mut. Megan Blair, akuniraalukmik ukiuqtaqtumiutaq havaktuq pinahuaqhugu Iliharutaungmat ilitaridjutaublunilu Inuup Ihumaqhutingit uumanilu Inungit Ihuarhaidjutingit Carleton Iliharvikyuanganit ikayuqtaupluni ukunannga Havakvikput pivallianiq havaaq ihivriuhunilu qanuqtut aadlat Hiknaqti Havakvikput ilauyut inulramiingillu havaamikmini. Piqariami ilihaqtumik havaktuq naunaiqtaa iqhimaittumik piquitigiyaayut havakviptiknut, tuniyuq aadlatqiittumik akhuurutaayumiklu ihumagiyanginik pivallianiqmut havaaptiknut.

NUNAVUT KAVAMANGA (GN)

Tamaita tigumiaqtuuqatauyut akhuurutautillugit, ilitariyavut piliurninnga piqatigiikniq GN-kunnut ittukhaugaluaq hivulliutigiyakhaq havakviptiknut. Iilitariyavut hakugiktut piqatigiikniq GN-kunnut ikayurniaqtuq hakugiktiqlugit tikinnahuarutikput ikayuriami inulramiit Nunavummiut. Ilihimayugullu GN havakvingit havaktullu piqaqniaqtut nutaamik maligaqmik havaanik titiraqhimayumi RCY Maligangani atuliqtitaulliqat. Talvuuna, ihariagiyauyuq tunigiami naunaitkutaq piyuq uumunnga havakvikput maligaq piyunnautingit havaangillu, unalu GN-kut maliganga havaangit titiraqhimayumi Maligami, Apitiliriviani 30nguqtinnagu, 2015.

Iilitarigiami una, 2015mit 2016mut naunaiqtavut pilluaqtauyuq naunaitkutaq uuktuutikhaq ihumaliuliqtavut aippaani maniliurniqmut ukiunga. Akhuurutauyuq hulilukaarutit ilaupkaqtait:

- * Pipkailuni naunaipkaidjutikhamik katimadjutikhat ukununnga Angayukhiuyuq Munaqtiuyut havakvinginnut ukuat Inuuliriyiitkut, Munarhiliriyiitkut, Ilinniaqtuliriyiitkut Maligaliriyiitkullu.
- * Pitquiuyuq ikayuqtiuyut havaktut tuniluni atan'nguyallu ukunanik kavamatkunnit Nutaqat Inulramiitlu-ikayuqviuyut tamainni Nunavunmi nunallaanginninaunaipkarlugit havakvikput.
- * Titiraqvikkuuqtillugit naunaitkutaq puuqhimayut kavamatkunni hivuliqtinginnut, havakvikmi atan'nguyangit ukuallu ikayuqtiuyut tuniqhaiyut uuminnga Havakvikput havaangit unalu maliganga havaangit RCY-mit Maliganga.
- * Havaqatigiiklugit ukununnga Inuuliriyiitkut Ikayuutinginnit tunigiami naunaitkutaq uuminnga Havakvikput Nunavunmut arhaaqtauyut nutaqqat angayuqqaanguangit.
- * Pipluni ikayuqtiuyut havaktut tuniluni naunaiyariami nakuuninnga uuktuutinganik.

HAVAKTUT IHUMAGIYANGIT

Humik tuhaayunga Inuulrammiinit

Christa Kunuk

Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq

Havalirama RCY-tkut Havakvingani, uqaqatigiyatka ukuat amigaittut nutaqqangit inulramiingillu. Humunngaugaangama, apirhuqtauvaktunga kinauyaakhamnik humiklu tunittaaqtatka inulramiit. Ilaani inulramiingillu nipaiqpiaqpaktut qayagiplutiklu takulihaaraangapkik, kihimi naalaktut. Naunaiyaraangama ihumagilluaqtauniq havakvikptiknik ikayuriami nutaqqangit inulramiingillu, takuvaktatka aliagiyanginnik angikliyuumiqtuq tuhaagamik ikayuqtaaqtaqqut.

Atauhiuyuq tuhaayara amigaittumik inulramiinit mihigivaktut ayurnaqtuq uqaqatigiami inimiit, tahapkualluat inimiit tuniyut ikayuutinginnit havakvikmi ittutluuniit havaangit ayuittiaqtunik. Ilaani ayurnaqtuq inulramiit uqariamikni humik ihumagiyamiknik ihumaalukmata ihuigiyauniaqmata ukpiriyaulimainmatalu. Taimaa havaara uvamnun pipkaidjutigiqpiaqtuq: uqaqatigaangapkit inulramiit, piluni nakuuyumik kangirhigiami humik ihariagiyunik, ikayurlugit qanurunaarnaittumik aturiami nipingit ikayuriamiluuniit naunairiami ihumaqhutinginnik piyait.

ILANGIT INUNGILLU

Havakviptiknut iniqtiriarni Havaakhijutauyuq unalu tautuktuuyaqtayuq, piliuqtukhauyugullu piliuriami hakugiktumik piqatigiikniq Nunavunmiunut tamainni nunavunmi- ilangilluanut. Ilihimapkaikumayavut inuit tamaita tamainni nunavunmi huiyugut qanurunaarnaittumiklu pigiamikni ikayuutiptiknik. Tamaita Nunavummiut ihumaliriamiknilu tuniyaayut havakvikmi, ilihimagiami hamani ittugut ayuriaptiknik inulramiinit ikayuriaptikniklu.

Kihimi, uqaqatigiami angayuqqaangit, ilangit, nunamiutangit tamainni Nunavuutim 25nguyut nunallaangit akhuurutiqaqtut: Iqalungmi-ittumik Havakvikput, unghiktut nunallaangit, nakuungittumik piqalluangittumikluuniit qaritauyakkurutikhamik, akituvallaq tingmidjutikhaq agyariamilu tamayanik, havagiami pingahuuyunik ubluqhiutikkut aadlatqiiktummik, hunaluuniit. Qaangiutigiami hapkuat akhuurutaayut, havaariyaqqut aadlatqiiktunik tuhaqtipkaidjutinnik havauhikhami piliuriami piqatigiiktaqqut Nunavunmiunut.

QARITAUYAKKUT PULAARVINGA

RCY-tkut Havakvingani ilitariyait piliuriami qaritauyakkut pulaarvinganik uuminnga akhuurutaayuq tuhaqtipkainiq hivullitigiyakhaq. Quulitqiaq ihumagiyangit piliuqtayuq qaritauyakkut pulaarvinga naunairiami atuqtaunginnaqtuq Havakvikmut pingahuuyut naalaktunut: nutaqqangit inulramiingillu, angayuqqaangit ilangillu, inuillu. talvuuna, qaritauyakkut pulaarvinga avvakhimayuq malruuknik piqaqtumik piliurninnganikluuniit: atauhiq ilanginnut inunnullu, aippaattauq pilluaqtuq nutaqqanut inulramiingillu. Piqaqtilluni qaliriiktut naunaitkutat tamarmikni, ilangit inungillu piliurninnga piqaqtuq ayurnailqiamik akhuuqtumiklu naunaitkutamik, taimaa ilanga nutaqqanut inulramiingillu tuniyuq naunaitkutaq havakvikmi tuniyuq pilluaqtumik inulramiinit-ihuaqtuq.

Havakvikput angmaqtaa qaritauyakkut pulaarvinga Hikutirvia 20, 2015, ilaliutiplugu Kanatami Nutaqat Ublua. Uumani Hikutirvia 20, 2015 uumanilu Qiqaiyarviani 31, 2016, 877 atuqtut pulaaqtaat tamna qaritauyakkut pulaarvingani atauttimut ittugut 1851 pulaaqtaayuq. Tahapkuani atauttimut pulaaqtat 57 pusantnguyut Nunavunmiutaayut.

HAVAKVIKPUT ANGMAQTINIRMUT QUVIAHUUTAUYUQ

Apitilrviani 30, 2015, havaqatigiikput naunaiqtaa *RCY Maliganga* atulitqitauiaqtuq unalu Havakvikput angmaqtirninnga inunngut katimapkailuta,

Angmaqtirninnganiklu pulaaquiniaqtugut apirhuqtauniaqtugullu naalautikkut Qulliq, CBC North-kut tamainni nunavunmi ublaami tuhaagakhat naalautikkut.

Hapkuat quviahuutingit katitiqtait naunaipekaidjutimik ilitariyauniqlu angmaqtirutiitkni kihimi pipkaidjutiyuq havaqatigiikput ihumagilluariami tuniyuq Hiknaqti ikayuutinginnit angmarapta.

Talvangaanit, Tattiaqnaqviani 23, 2015, angitqiamik Nunallaani quviahuutipkaikyugut Iqalungmi. Una quviahuut pivikhaqautiyuq naunaipekariami Inuit Qauyimayaagani uuminnga RCY-tkut Havakvingani. Naunaitkutaq ikpat havaktaat RCY havaqatigiinginnit unalu ihumaqhutingit-pipkaidjutiyuq piksaliurvik ilanginnut nutaqqanut tuniyuq pivikhaqautinik pulaaqtunut ayuriamikni uuminnga nutaqqaup ihumaqhutingit havaangillu Havakvipta. Atauhiyuq naunaitkutaq unnukmi tuhaqtipkaiyut Iqalungmiutat inulramiit atuqtuuyayuktut, Daniel Kolola atuqtuuyaqtut. Avatqumayuq 2 hannat inuit ilaayut, Ministalu Keith Peterson unalu Maatali Okalik, Atan'nguyaq Kaanatami Inuit Inulramiingillu Katimayit, tamarmik uqaqtut naalagiaqtuqtunut.

Maatali Okalik, Atan'nguyaq Kaanatami Inuit Inulramiingillu Katimayit, uqaqtuq angmaqtirittugit RCY-tkut Havakvingani Tattiaqnaqviani 2015.

NUNALLAANI IKAYUUTIKHAQ

Atauhiyuq angitqiaq akhuurutauyuq havakvikput atuqtuq Iqalungmi ittuq timiqutigiyangit piliurhimayuq ikayuriami 25ngunut nunallaanut tamainni nunavunmi. Piqariami atauhiqmi nunami Nunavuutim kavamaliqininnganik ikayuutihagaqtuq, ayurhautiyuqlu piliuriami piqatigiikniq nutaqqanut, inulramiingillu, ilangillu unalu ikayuqtiuyut tuniqhaiyut nunallaani.

Hungiutigiami una, tuniyaqqut tamarmik pingahuutivut Hiknaqti Ayugituq avikturhimayumik Nunavunmi munariyakhait piliuriami piqatigiikniqmik. Talvannga piyakhait ikayuutikhamik nunagiyamikni ukunuuna nunallaanut pulaarahuat – piliuqtuq pivikhaqautinik tuhaayakhait ayuriamikniklu talvanga Nunavunmiunit aadlanullu tunigiami naunaitkutaq uuminnga ikayuutingit tuniyauyuq Havakviptikni.

Pulaaqtilluta, havaktut uqaqtut nutaqqanut inulramiingillu sikuurvikmi nunamiknilu inulramiingillu timiqutigiyangit. Katimaqatigiiktaillu kavamatkunnut ikayuqtiuyut tuniqhaiyut (sikuuqtittiinik, munarhinnik, Nunallaani munarhitkunni uqaqtiuyut, ulaasiliqitkut, itiqtauhimangittut ihuinaaqtukhaungittumik havaktingit kinaliqaaklu), haamlatkunni atan'nguyat, Inirniriinut aadlanullu timiqutigiyangit hivuliqtiuyullu. Havaktut uqaqatigiiktitauplutik inungnut piliuqhugu naunaitkutakhaq ikpatinik situami.

Hivulliqaami 6 tatqirhiutinik angmaqmat, havaqatigiikput pulaaqtut Sanirayaak, Igloodik, Kinngait, Kugaaruk, uumunngalu Urhuqtuuq. Havakvikput ihumagiut pulaarniaqtait tamaita pulaangitamiknut 2016mit 2017mut maniliurniqmut ukiunga.

HAVAKTUT IHUMAGIYANGIT

Quviagilugit Nunallaanut pulaarahuat

Colby O'Donnell

Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq

Pulaaraangapta nunallaanut, tunivaktugut uqaqtakhat nutaqqanut, inulramiingillu unalu ikayuqtiuyut tuniqhaiyut. Kihimi pivikhaqautiyuqlu uvamnut ayuriami talvannga inungnit, tahapkualluat nutaqqangit inulramiingillu. Tamarmik Nunallaani Nunavunmi aadlatqiingittuq, tamarmik nanminik aulayunnautinganik. Taimaa nunallaani, ilauqatigiinginnaqtavut inulramiit uqaqatigiplugit Maligaliuqtiuyut, GN ikayuqtiuyut tuniqhaiyut haamlatkunnilu hivuliqtiuyut. Takuinnaqtitauplutalu inungnut situami.

Pulaarhutalu nakuutqianguyuq uvamnut piliuriami piqatigiikniq nunallaanut. Piqalluanginmat katitiriami naunaitkutanik hivayautikkut. Takugumagapku avatinga nutaqqat inulramiingillu nunagiyangani. Una uuktuutigillaklugu, taimaa kinaliqaak naunaipkaruminga piqalluangittuq ilihaidjutikhamik inulramiinut nunagiyamikni, talvangaani takuyakhara qanuqtut nunallaanga qanurittuq. Piqaqqa innikhamik havakniaqtuq inulramiinut ilihaidjutikhanganik? Kitut aadlat ikayuutinginnit tuniyauyut inulramiinut humullu? Inmat Iqalungmi-ittuq Havakvikput, tingmiluni nunallaanut ihariagiayuyuq piqatigiptaptikni piliurninnganik unalu Inuit Qauyimayaagani havaaq.

KANATAMI KATIMAYIT NUTAQANIK INULRAMIQNIKLU HIQNAQTIT (CCCYA)

Apitilirviani 2014, RCY-tkut Havakvingani ilitariyauyumik piyut ilauniqmut ikhivautaq CCCYA-mi. Tamna CCCYA katimayiuyuk qablunaat nunagiyangani avikturhimayumilu ikayuutikhat piqaqtut maligaqmik pitquyauyut ikayuriami nutaraq ihumaqhutingit. Uumani 2014-15, havaqatigiiktaqut CCCYA ikayuutauqpiqaqtuq, ikayuqtauqpiqaqtugut amihumik ilauyut ikayuutinganit unalu ilihimaniq piliurahuaqtilluta havakvikput. Ilauvut pipkaidjutiyaatigut sainiriami MOU-mik tamarmiknut ilauyunut timiqutigiyangit Qiqaiyarviani 2015. Una MOU tuniyuk tamaanmut tuuliingittummiklu piinarialik ukunanut Hiknaqti ikayuutinginnit nutaqqanut ilangillu nuuttut qablunaat nunagiyanganit avikturhimayunullu.

2015mit 2016mut, quyagihimmaaqtavut ikayuutinga CCCYA-tkut akhuraaluk tunihimmaaqtillugu CCCYA-kunnut havauhikhami, ilaliutihimayut:

- * Ilauluni uumani CCCYA havaqatigiiklut piliuqtut kaanatami Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti maliktakhangit, talvani Katimayit angiqtaut Apitilirviani, 2015.
- * Ilauyuk malruuknik ukiunik CCCYA katimaniq Apitilirviani 16-17, 2015 uumani St. John-mi, NL.

- * Tamna Uqaqtikhaanik, ilauyuk CCCYA-mut ilauyuk uumunnga, Itquumanikkut Nutaanguqtiriniqlu Havaktingit quviahuutinga Ottawa-mi Imaruqtirviani 2015.
- * Uqaqtikhaanik, Ubluqtuhirviani 2016, piliqtuq hivuliqtuiyuk CCCYA-kut havaqatigiiklut inulramiit ilauninnganut.
- * Tuniyuk piliurninnga hapkuat CCCYA uqaqtangit
 - Uqaqtangit uumunnga Nutaqat Inulramiitlu Ihumamitigut Aaniarutilgit, May 2015
 - Uqaqtangit Angirutinganik umiliqtumi quviahuutinga uumunnga Itquumanikkut Nutaanguqtiriniqlu Havaktinga, Imaruqtirviani 2015
 - Tuhaqtipkaiyunut Uqaqtangit uuminnga Kanatami Nutaqat Ublua – Apiriyuk Ikikliyumiriami Nampangit Nunaqqaqaarhimayut Nutaqqangit Munariyauyut, Hikutirvia 2015

IHMAGILLUAQLUGU HIKNAQTI

Kingulliqaanga ihumagilluaqtaat havaavut 2015mit 2016mut hulilukaarutit piyut tunigiami Hiknaqti ikayuutinginnit. Uumani maniliurniqmut ukiunga, pihimayavut iliuraqhimayut pidjutinga, hivulliutiplugu piliurninnga angmaqtirninngalu inmikkuuqtuq Hiknaqti pinahuarut Apitilrviani 30, 2015. Talvanillu, 2015mit 2016mut piliurhimmaaqtavut Atuqtunik Hiknaqti pinahuarut.

Taimaa hivulliqaangani 6 tatqirhiutinik angmaqtirmata, takuliqtugut takuinnaqtut ihumaliurutauyut nuiyuq uumannga inmikkuuqtuq Hiknaqti havaangit hapkuallu ihumaliurutauyut naunaiqtait pittaarninngit aadlamik qinirhiayakhaat talvanga angmaqtiruptigu Atuqtunik Hiknaqti pinahuarut. Una titiraqhimaninnga una Ukiuq Tamaat Unniutjutinik aadlanut uqaqtait naunaitkutingit havakvikput katitiriyait uumannga inmikkuuqtuq Hiknaqti titiqqangit, unalu nuiliqtuqlu ihumaliurutauyut naunaiqtavut.

INMIKKUUQTUQ HIKNAQTI – NAUNAITTUMIK PIKSA HIVULLIQAAPAVUT 6NGUYUT TATQIRHIUTINIK

NAITTUQ UKUNANIK INMIKKUUQTUQ HIKNAQTI TITIQQAT

Havakvikput angmaqtait 41 inmikkuuqtuq Hiknaqti titiqqat uumani Apitilrviani 30, 2015 uumanilu Qiqaiyarviani 31, 2016. Hapkunanit, 24 (58pusantnguyut ilauyut angutit unalu 17 (42pusantnguyut ilauyut arnait. 18nguyut titiqqat (44pusantnguyut piyut Iqalungmi, 15 (36pusantnguyut aadlanu Nunavut nunallaangit unalu 8 (20pusantnguyut ilauyut inulramiit Nunavummiut ittut hilataanit nunavunmit.

Akhuurutauyut naunairiami tahapkuanit 41 titiqqat, havaktivut ihumagiut 6nguyut kataktut hilataanut uuma Uqaqtikhaanik ayuittiaqtuq. Apirhuut ikayuutikhamut pigaangamitku havakvikmut, havaktut piliuqtukhaq hivulliqaami akhuurniq piqarupta ayuittiaqtuq ilaugiami titiraqhimayumi RCY Maliganga. Tamna piyaa qayagittiaqtumik naunaiyaiyuq tamarmik titiqqangit ukununnga akhuurutauyut hunavaluit naunaiqhimayut uumani Maligaq. Huuq titiraq katakniaqtuq hilataanut Havakviumit ilaliutyut, kihimi kikliqangittut talvunga,

ukiunga ikayuqtauyumayup qanuriliurutingaluuniit ilauyuq aadlanut hiamitiqtakhaungittut ilamiknik qanuriliurutauyut piqangittumik kavamatkunnit ilauniq.

PIKSANGA 3: TUNIQHAINIQ INMIKKUUQTUQ HIKNAQTI TITIQQAT

IQALUIT

NUNALLAANGIT

HILATAANIT NUNAVUT

 = PIQANGITAMIINGITTUQ

AADLANUT IKAYUQTAUTIKHANGIT

Havakvikput tunngahuktittiyut kinaliqaak ihumaaluktut uuminnga nutaraqmut inulramimulluuniit piyuq, piyukhaqluuniit, GN ikayuutinginnit uqaqtigiami havakvikput. Aadlanut ikayuqtautikhat piyut uumannga nutaramit inulramiingillu, kihimi ilamiknitlu, munaqtinginnillu, Nunavut Kavamanga ikayuqtiuyut tuniqhaiyut, ihumaaluktullu inuit.

2015mit 2016mut kavamatkunnit ikayuqtiuyut tuniqhaiyut piliuqtut amigaitqiaq aadlanut ikayuqtauyukhanik havakviktiknut- piyuq amigaitqiamut pingahunik tamainnit aadlanut ikayuqtauyakhanit (39pusantnguyut. Piyuq havaktakhaptiknut ublumimut, naunaiqtugut tamna ikayuqtiuyut tuniqhaiyut (ukunatitut munarhitkut, taaktit, sikuurviup atan'nguyangit, sikuuqtittiit, ulaasiliqitkut, Ihumamitigut Aanarutilgit havaktingit) mihigivaktut ikayuqtaulluangittut havaamikni. Ilaa, naunaiqtavut amigaittut piyait ayurhauhtingit inmikmik naunaiyarahuaaanga qanuriliurutinga ikayuutinginnik piinarialik inulramiitut ikayuqtauyumayut. Ayurhauhtingit ilaupkaqtait akhuurutingit aadlanut ikayuqtautuliuliraangat ayurhauhtingilluuniit

pinahuarahuaqhutigit ikayuutikhamik aadlanit GN-kunni havakvinganit. Una kingulliqaami pipkaidjutiyuq ikayuqtiuyut tuniqhaiyut naunairiami ihumaalutingit uuminnga qanurittaakhaa munariniq inulramiinut Nunavummiut piyanginnik.

Havakvikput akhuuquyait ikayuqtiuyut tuniqhaiyut uqarhimmaqtukhaq hunavaluknik ayurhaqtittiyuq nutaqqangit inulramiingillu naunaiqtakhaptiknut. Iilitariyavut quviagiyaqullu aadlatqiiktut ihumagiyangit piqaqtut inuuhinginnut nutaqqat inulramiingillu iilitariyavut ayurhautingit inmiknik atuqtait havaariyamiknit.

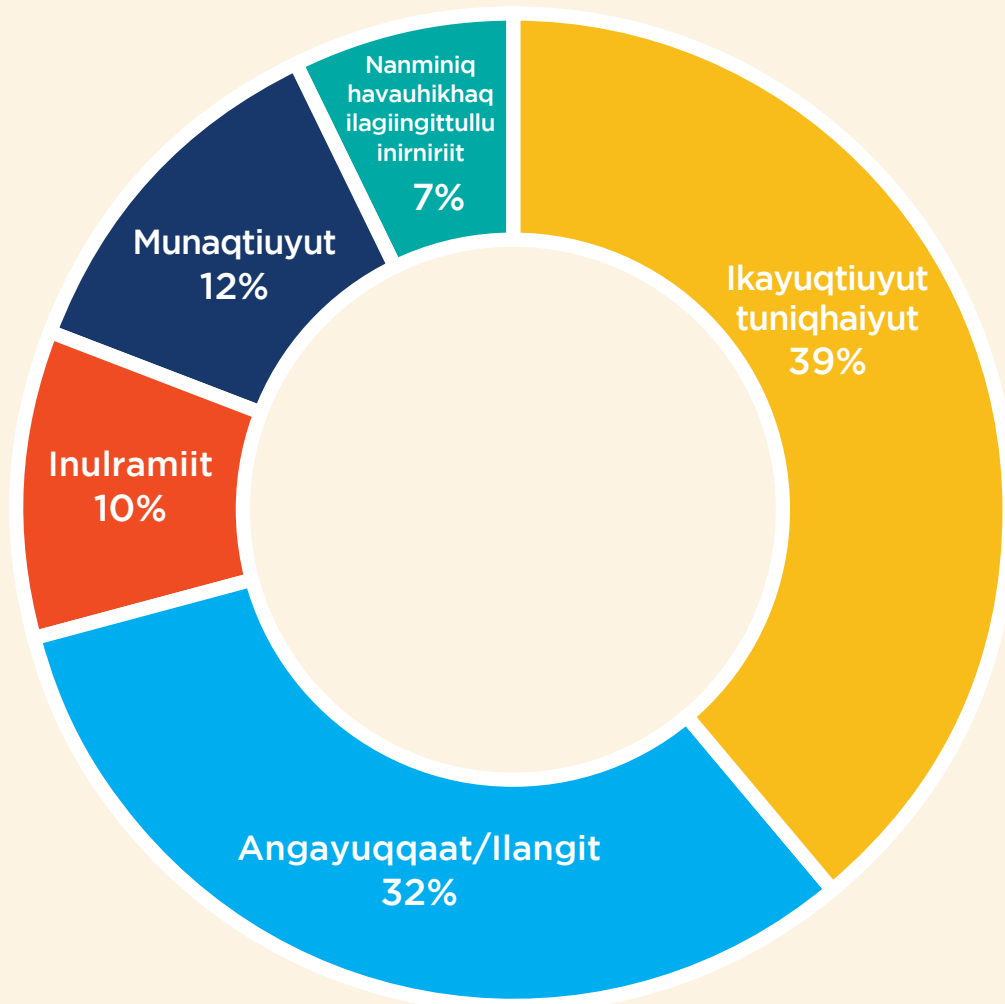
Tuglia-angitqiaq qanuriliurut aadlanut ikayuqtiuyut 2015mit 2016mut ilangit (32pusantnguyut. Maamauyut, paapauyut, angayuqqaangit aadlatlu ilangit tamaita havaktut havakviptiknut ihuarhinahuariami ayurhautingit kavamatkunnut ikayuutinginnit. Amigaittut ninngaktut kiunginmannik kavamatkunnit qaiyullu havakviptiknut inminik pinahuarutinga pigiamikni ikayuutikhamik

nakuungittumik pikmat. Amigaittut uqaqatigiyaatigullu ihumaalutinginnik piqalluanguinmat uqaqatigiikniqmik talvanngalu piyakhanganiq, ilangit utaqqipkaiyuq naunaitkutanik takuyaqtuutikhanginniklu pingittuq.

10pusantngainnaq aadlanut ikayuutihag qaiyuq nutaqqanit inulramiingillu. Naunaittuq, aadlanit ikayuutikhaq inulramiinit piyuq talvannga atauhiyuq Hiknaqti Ayugituq pikmat inulramiingillu ihuaqtut tuhaqtipkainiq pulaaqtuqluuniit Nunallaamik.

Nutaat qangarnitalluuniit munaqtiuyut angayuqqaat inirniillu ilagingitaat nutaraqmut inulramiimulluuniit (unalu Uqaqtikhaanik) kingulliqaanguyyuq malruuk aadlanut ikayuutikhaq naunaiqtut 2015mit 2016mut -inminik piliuqtuq 12pusantmik unalu 7pusantmik uumannga Havakvikput atauttimut aadlanit ikayuutikhat.

PIKSANGA 4: AADLANIT IKAYUUTIKHAT KITKUUYAAKHAANIT

HAVAANGIT KAVAMATKUNNIT HAVAKVINGIT HAVAANGILLU QANURITTUQ

Amigaittut GN havakvingit tuniyuq pinahuarutingit unalu ikayuutinginnit nutaqqanut inulramiingillu. Kihimi, havakvingit Munarhiliriyiitkut, Ilinniaqtuliriyiitkut, Inuuliriyiitkut Maligaliriyiitkullu tunigiami angiyuq kitut kavamatkunnit ikayuutinginnit Nunavunmi. 35nguyunit havaangit4 ihivriuqtavut 2015mit 2016mut, 22 havaangit, (63pusantnguyut, piyuq uumunnga ihumaaluut ilaunginnait avalittut kavamatkunnit havakvingit. Uumannga, Inuuliriyiitkut Ikayuutinginnit avalittuq havakvik ilauyut 15 havaangit tamaitalu hapkuat havaangit piyut nutaraqmut hapummiutinik ihumaalutingit. Munarhiliriyiitkut ilauyut inmikkut hitamanik havaangit unalu amigainnnga ihumaalutigiyauyuq Ihumamitigut Aaniarutilgit ikayuutinginnit. Ilinniaqtuliriyiitkut inmikkut ilauyut malruuknik havaangit tamarmiklu piyut iliaqtunut

ikayuutikhaq. Maligaliriyiitkut inmikkut ilauyut atauhiqmut havaamut.

Aadlat 13 havaangit (37pusantnguyut ihivriuqtavut 2015mit 2016mut ilauyut nutaqqangit unalu/ unaluuniit inulramiingillu ayurnatqiyauyumik ihariaginngit unalu, talvuuna, ilauyut amigaittut havakviit. Talvangaanit tahapkuat 13 amigaittut-havakviit havaangit ihivriuqtauyut, atauhiq ilauyut Havakviingit Munarhiliriyiitkut Ilinniaqtuliriyiitkullu, atauhiq ilauyut Inuuliriyiitkut Ikayuutinginnit unalu Nunavut Igluliriyiiryuakkut, aadlattaq ilaupkaqtait Havakvingit Ilinniaqtuliriyiitkut Kavamaliriyiitkut, 6nguyut ilauyut tamarmik Inuuliriyiitkut Ikayuutinginnit unalu Munarhiliriyiitkut ilakungitlu hitamauyut ilauyut Munarhiliriyiitkut Ilinniaqtuliriyiitkullu, Inuuliriyiitkut Maligaliriyiitkullu.

PIKSANGA 5: HAVAANGIT ILAUYUT AVALIITTUT KAVAMATKUNNI HAVAKVINGIT

4 6nguyut talvanganit titiqqat unguvaqtauyut ihivriurliraangamik havaangit havakviitigut unalu havaangit qanurittuniklu kavamatkunnit havaat.

HIVULLIQAAPAVUT 6NGUYUT TATQIRHIUTINIK – NUILIQTUQ IHUMALIURUTAUYUT UUMANNGA INMIKKUUQTUQ HIKNAQTI HAVAANGIT

Ukunuuna havakvikput angmangitaa Atuqtunik Hiknaqti pinahuarut 2015mit 2016mut, naunaiyaligtavut ihumaliurutauyut ukunannga inmikkuuqtuq Hiknaqti havaangit. Naunaiyainiq hapkuat ihumaliurutauyut ikayurniaqtaa naunaipkarlugit naunaiyarlugulu havakvikput hivuniqmi Atuqtunik havaaq. Qiniqtuq iniqtaptiknik hivulliqpaanga 6nik tatqirhiutinik tunigiami inmikkuuqtuq Hiknaqti ikayuutikhamik, takuttaagtavut pingahut naunaittut ihumaliurutauyut nuiliqtuq.

Hivulliqpaanga qanuriliurutinga naunaiqtavut havaaptiknit 2015mit 2016mut tamna GN ilihaidjutingit ikayuutingillu ihuangittumik ikayuqtut ilanginnut, talvuuna, piyuq, ayurhautipkaiyaa ilanginnut ikayuriami nutaqqangit. Tuglianga qanuriliurutinga tamna kavamatkunnit ikayuqtiuyut tuniqhaiyut pingittut uqariami nutaqqangit inulramiingillu uuminnga ihumaliurutingit ayurhaqtitait. Pingahuanik, piinaqmat tamaat kavamatkunnit ikayuqtiuyut tuniqhaiyut unalu/unaluuniit havakvingit havaktut, ihuangittumiklu ihuarhingitait ikayuutinginnit.

NUILIQTUT QANURILIURUTIT: PIQALLUANGINMAT PINAHUARUTINGIT UNALU IKAYUUTINGINNIT IKAYURIAMI ILANGINNIK

Havakvikput pitquyauyut naunairiami GN-kut ikayuutingit hapummiutiyaillu ihumagiyaayut piumayangillu nutaqqat inulramiingillu. Kitut amigaittut inungnik ihumagilimaitait tamarmik RCY Maliganga unalu CRC ilitariyait ikayuriami nutaraq ihumaqhutingit, kavamatkut ikayuqtakhaillu ilanginnik.

RCY Maliganga uqaqtaa tamna Uqaqtikhaanik havaalik pihimagiami kavamatkunnit kiuttaqtuq tunigiami ihariagiyangit ikayuutikhat unalu ikayuutinginnit nutaqqanut inulramiingillu. Kihimi, Havakvikput havaariyakhaa una havaaq pimmariktumik pitillugu malruungit Maligaup akhuurutauyut maligangit:

- 1) ilanginnik hivulliqpaanguyutq munarinikhaq naunaiyaiyakhamullu nutaqqanut inulramiingillu unalu
- 2) Pittaarumi, Havakvikput havaariyakharaluangit havaangit taimaatut ikayuutaayutq hakugiktitaayutq ilanginnut piqatigiikninnganut. Tamna CRC aadlamik

naunaiyaqtait munarininnga kavamatkut piqaqtuq ukununnga ilanginnik, angayuqqangit munaqtingillu. Titiraqhimanninngit 18 unalu 27 uumani CRC uqaqtaa kavamatkut qanuriliurutikhat pittaaqtangit ikayuriami angayuqqangit unalu ilanginnik pigiamiknik munariyakhangit nutaqaup aaniqtailininnga, angikliyuumiutinga piliurninngalu. Unalu, ihuatqiamiklu ilitariyait una ilaliutiyaait uqariyaqhimayumik tunigiami pinahuarutingit unalu ikayuutinginnit inirninut munariyut nutaqqanut.

Atauhiyuq pilluaqhimayutq ihumaliurutauyut qun'ngiaqtavut hivulliqpaami inmikkuuqtuq Hiknaqti havaangit 2015mit 2016mut piqalluanguinmat – ihariagiyuqllu – pinahuarutingit unalu ikayuutinginnit nakuuyumik ikayuriami ilanginnik. Ilauyut ukununnga Inuit Qaujimajatuqangit Katimajit naunaiqtaalu ihariagininnga amigaittunik angayuqqaangulihaanut ayuirhainiq ihuagutit ilagiiktullu ikayuutingit katimaqatigiliraptigik Tattiaqnaqviani 2015mi.

Amigaittut ilanginnik Nunavunmi atuqtut pihimmaaqtunnik akhuurutauyut taimaa iluani ilanginnik pilaqutingit nuniqniqmut. Ayurhautinga nuutiqninnga, piqalluanguittuq akhuurninngani, akhuuquyauyut nuutiqtauniq nunallaanut, ahinunngaqtayut mikkautillugit sikuuriaqtitaayut, ahiruqninnga hakuiqninngalu ukunanik qangaraaluktinganik qanurittaakhaanik inuungmiutarniqmut, ihuarhainiqmut ilihainiqmullu mihikhimmaarutaayut ublumi.⁵ Talvuuna, piqaqtuq hakugiktummik ihariagininnga Nunavunmi pigiami ilamiknut-ihumagilluqaqtayut ihuagutit, ilitarilugit ikayuqtuq ilamiknik nakurudjutingit akhuurutauyutq ikayuqtut nakurudjutingit nutaqqat inulramiingillu.

Taimaa piqaqtilluni ilanganik nakuuyumik pinahuarutingit unalu ikayuutinginnit ikayuriami ilanginnik Nunavunmi, piqarninnga hapkuat ikayuutinginnit nakuungittut ihuangittulluuniit tamainni nunallaangit.

Piqaqtumik ilamiknut ikayuutingit, ukunatitut ayuirhainiq angayuqqaangulihaaqtunut aanniaqnaittumiklu inuuhiq pinahuarutingit, Ihumamitigut Aaniarutilgit inungnullu ikayuutingit, ipiraillailaqtut mamihainiq ilagiiktullu-nakuuyutq hulilukaarutit tamaita ihariagiyut. Unalu, piqalluanguinmat talvannga piyakhat ikayuutikhamik ikayuqtiuyumit tuniqhaiyut ilauyutq ilanginnik ukunanut ihuagutit ilaani ilaliutiyaait ayurhautingit. Taimaa hapkuat ikayuutingit ihuangittuq piqangittutluuniit naunaitpiarumik ayurhautingit nakuuyunut ayurhautitaayunut ilanginnik. Ilanginnut ikayuutikhamik ihumaalutingit piyuq piqaqtumut piinariaaqhimayumullu ukunanik pinahuarutingit unalu ikayuutinginnit tamaita Atuqtunik ihumaalutingit RCY Havakvikput naunaiqtait naunaiyarniaqtaillu.

5 NTI. Qanurittaakhaanik Inuit Nutaqqangit inulramiingillu Nunavunmi: 2010-2011 Ukiuq Tamaat Unniutjutinik Iltariyaayumit Inuit Pitquhingit Inungillu. makpiraangani 5-6.

HAVAAMUT UUKTUUTINGIT Piqalluangingimat Pinahuarutingit unalu Ikayuutinginnit ikayuriami Ilanginnik

Ihumaalutigiyauyuq inmikkuuqtuq pipkaidjutyuq Havakvikmut naunaiyainiq ihumaalukmata nutaraup aaniaqtailininnganik aaniaqtailininnganiklu. Tamna inmikkuuqtuq qun'ngiaqtait naunaitkutut angayuqqaat ikhinnainnaqhugit ningaqhugillu pimmarluknik piyuq aangayaarnainnaq tumit. Tamna havaamut tuniyauyuq atauhiqmut Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq ihivriutakhaanik.

Tamna Hiknaqti Ayugituq ihivriutait ayuiqtaillu ihuaqtut kavamatkunni ikayuqtiyut tuniqhaiyut havaqatigiyaat ilanginnut. Tamarmik angayuqqangit piliqtut uqaqatigiiktumik ikayuqtauyut ihuarhigiamikni ipiraillailaqtut ihumaalutingit. Mamianaugaluq, kihimi, una ikayuutikhamik piqalluangingimat ikayuriami angayuqqangit hakuiqtait pipkaidjutyuq ihumaalutingit piyuq ipiraillailaqtutunngit. Ikayuqtinga talvannga piyakhat uumunnga ilanginnut piqalluangingimat. Hapkuat ihuarhaqhimaqtut ipiraillailaqtutunngit piliqtut nagliknaqtunik pipkaidjutyuq nutaramut. Talvuuna pihimmaaqtuq ihuangittuq iglumini, tamna nutaraq ilauyuq angikliyuumiliqtuq qayangnaqtumik piliqhuni.

Tamna angayuqqangit tuniyauyut ihumaliurutikhanik ihuarhigiami nutaraup inuuhinga ihumaalutingit kihimi talvannga piyakhat munarilugillu ilangit havaangit piqalluangingimat. Talvuuna, nutaraup inuuhinga piyuq ayurhautimik. Tamna Hiknaqti Ayugituq ilauyut akhuuquyut nutaraup munariniqmut havaktingit ihuarhigiami naunaiyainiqmut nutaramut. Tamna naunaiyainiq ihumagiyaat tamna nutaraq atiliurhimayukhaugaluq uumani mamihainiq pinahuarut hilataanit nunavunmit. Angiqqat angayuqqangit, tamna nutaraq iliuraqtauyut ihuaqtumut munariyakhaanik, atiliurhimayut uumani mamihainiq pinahuarut talvanngaani ihuarhaqhimaqut.

Amihunik aaniangittumik ilanginnut ikayuutingit, talvannga piyakhat munariniqlu, ihariaginnga hilataanit nunavunmit mamihainiq munaqtikhamullu iliurainiq pittailiniaqtuugaluaq. Piyuq hakugiktunik ikayuutingit ilanginnik ikikliyuumiqtatqaa qaffinik ayurhauvingit piyut ihuarhaqhugit ihumaalutingit qilaminnuaq qanuqtutlu ayurhautipkaiyaanik.

NUILIQTUT QANURILIURUTIT: TUHAAYAITING IHUMAGIYUQ INULRAMIIT IHUMAGIYANGINNINIK

Aadlattaq nuiliqtut qanuriliurutit qun'ngiaqtavut havakviptikni 2015mit 2016mut taimaa kavamatkunni havakvingit unalu ikayuqtiyut tuniqhaiyut piqalluanguktumik qinirhiyut ihumagiyaq tautuktaminik nutaqqangit inulramiingillu ikayuqtamiknik.

Titiraqhimaqum CRC, kavamatkut angiqut, taimaa inirniit ihumaliuliraangata ayurhaqtait nutaqqangit inulramiingillu, inulramiit piqaqtaa pilaarutingit uqariami humik ihumagiyaamiknik tamnalu inirniit ihumagiyaqhait qanuqtut ihumagiyaanginnik. Una ingittuq inirniit angiktukhat malikluguluuniit nutarup ihumagiyaamiknik. Kihimi, inirniit unalu kavamatkut munariyakhangit ihumagiyaamikni nutaraup ihumagiyaangani atauttimut tamainnik aadlat ihuaqtut qanurittaakhaanik. Una uqariyaqtangit pimmariktumik piyakhaq tautuktaminik nutarap takunnaqtuq Titirarhimaanga Angirutiup 12 CRC-mit.

Mamianaugaluq, havaangit havaktavut ublumimut, GN havakvingit unalu ikayuqtiyut tuniqhaiyut pingittut hapummigiami atuliqtitaugiamilu una pilaarutinga. Ilaani ikayuqtiyut tuniqhaiyut ilihimanginnamitku una pilaarutingit munariyakhangit ikayuriami. Ilaani, ikayuqtiyut tuniqhaiyut ulapiqutipluni ihumaginiaqtuq nutaraq mikkauvallaarmat apirigiami ihumagiyaangani. Unalluaq, ikayuqtiyut tuniqhaiyut havaaqaqpiqtut ihumagiyaat ilihimayut ihuaqpiqtuq havaakhanganik, unalu, qilamiuriamiknik, piluni uqaqhimaqtumik nutaramut.

Humaangittuq huuq piyuq, pittailiniq una akhuurutauyut pilaarutingit pipkaidjutittaaqtait inirniit ilitangittuq aadlatqiittuq qanuriliurutingit tamarmik nutaraq. Ahiruqtaillu tamaita inulramiup pilaarutingit ilaigiami ihumaliuqtunik ayurhautipkaiyaanik. Unalu, inirniit ihumaliurumik uuminnga nutaraq qinirhiaqhimaqtumik inuup qanuqtut ihumagiyaamiknik, pinahuangitaanga naunaitkutaq atauhiyuq piqalluanguktuq akhuurninnganik.

Havakvikput akhuuqtaat tamna pilaarutingit tuhaqtauyukhaq pingittuq nutarap ukiunganit. Ayuittiaqtumik apirhuqniq pipkaidjutittaaqtuq ilihimayumik ihumagiyaanginnik mikkannuanitlu nutaqqangit taimaa qayagikmata avatinganik unalu inungnik atuinnaqtaminikluu inuuhingani. Unalu, tamaita nutaqqangit pivagait aktikkulaanga aadlanut uqariami qanuqtut ihumagiyaangit aadlatqiini akinganik, piyuq uumunnga amigaittut ihumaalutigiyauyut ukonatitut angayuqqaaminit naunaiyainiq, pitquhingit, unalu inuuhiqmut atuqtamiknik.

RCY-ktut Havakvingani, ikayuqtavut atuliqtitavullu angikliyuumiqtuq aktikkulaanga tamaita Nutaqat Inulramiitlu havaqatigiavut. Ihivriunniq naunaiqtaa pipkaidjutigumik inulramiit ilauyukhat ihumaliuriami pipkaidjutiniaqtuq nakuutqiamut, ihuatqiamut ihumaliurniq aadlamullu pivallianiq hulilukaaqtunik, munariyut inuit. Taimaa kavamatkunnit ikayuqtiuyut tuniqhaiyut qiniqhiayut qanuqtut ihumagiyangit utaqqanit inulramiingillu pimmariktumik piyut ihumagiyauyut nutarap, ikayuutikhamiking angikliyuumirninnga piliurninngalu inulramiit Nunavummiut, ikayuqtuqlu piliuriami hakugitqiamik inungmiunniq.

HAVAAMUT UUKTUUTINGIT Tuhaayaiting ihumagiyuq Inulramiit Ihumagiyanginnik

Havakvikput piyuq naunaitkutaq tamna Inuuliriyiitkut Ikayuutinginnit ihariagiyuq piliuriami aadlamik munaqtiyukhaqmut ihuarhainiq inulramimut munariyauyuq Hivuliqhuqtimmit. Ilaupkangiylugu inulramiingillu, Havakvinga ihumaliuqtut nuutiffaaqlugu inulramiq nunallaamut.

Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq uqaqatigiyaait inulramiingillu uuminnga qanuriliurutinga naunaiqtullu inulramiingillu piqaqtuq ihumaalutiniq uuminnga piumayangit nuutiqniq. Tamna Hiknaqti Ayugituq ihuarhiyuq katimaqatigilugit tamarmik inulramiingillu havakvik havaktingit talvani inulramiingillu ittut ihumagiyanginnik piumayanginnik ihumaliurut pitquyaillu himmautikhanginnik. Uqaruiqmata, tamaita ilauyut angiqut uumunnga inulramiup himmautikhaanut ihumaliurut.

Talvuuna Hiknaqti nutqaqtitaunahuarniq, una inulramiup pilaarutingit tuhaqtauyukhaq ikayuutauyuq ihuangittuqlu qayangnaqtuqlu iliurautinga pittailiyauyuq.

NULIQTUT QANURILIURUTIT: IHUANGITTUQ PIDJUTINGA MUNARININNGANIK

Inulramiit Nunavummiut piqaqtuq amigaittut ihumaqhutingit, unalu pilaarutingit ilihainiqmut, munarhiliriniqmut, qayangnaittumiklu ihuaqtumut inuuhininnganik. Hapkuat ihumaqhutingit ikayuqtauhimayukhaq iluittumik piluni pipkaigiami nutaraq angikliyuumiriami nakuuyumiklu pigiami. Pivallaapqakmat inmikkuuqtuq Hiknaqti havaaq 2015mit 2016mut, havaktivut qun'ngiaqtait ayuittiaqtut aadlatqiinit kavamatkunni havakvingit ihumaliuqtut ihuarhaqhimaittumik akhuurninngit. Piqangittumik atuqtauyuq pidjutinga, kavamatkunnit ikayuutikhamik inilimaittuq, tuuliiqtuq, unalu, ilaani, ihuangittut taimaa akhuurutauyuq naunaitkutaq aadlanut uqaqtangit.

Ukunuuna inmikkuuqtuq Hiknaqti havaanga, takuyugut nakuungittumik pidjutinga ukunani ikayuqtiuyut tuniqhaiyut havaktut aadjikutaani havakvikmi piyuq pingittunut aadlanit ikayuutikhat, tuuliiqtut, ilaani ikayuutinginnit qin'ngiyaayut nutaqqanut ihariagiyut. Unalu, nakuungittumik pidjutinga uumani ikayuqtiuyut tuniqhaiyut aadlatqiinik havakviit ilaani pivaktut ayurhautinik havaanut tuuliqniqmullu unalu, talvani, nakuungittunik pipkaidjutiuyut nutaqqanut inulramiingillu.

Naunaiqtavut nakuungittumik munariniq pidjutinga pivaktuq uuminnga piqalluanguinmat uqaqatigiikniq uumani ikayuqtiuyut tuniqhaiyut munariyukhat ikayuutikhamik nutaraqmut inulramiimulluuniit. Ukunuuna inmikkuuqtuq havaangit, ilaani qun'ngiaqpaktavut tamna ikayuqtiuyut tuniqhaiyut pihimangitaa angayuqqangit uqaqtaminik, inminiklu uqaqatigiingittut uuminnga nutaraup ihariagininnit unalu pittaarninnit ihuarhaidjutingit. Ilaani, ihumagilluaqtaat qilamiuqtumik ihariagiyuq, ihumagingittumik tuniluni ihumaliurniqmut aippaanut talvannga piyakhat hivuniqmilu nutarap unaluuniit inulramiingillu. Taamnalu, ihumaalutingit uuminnga pihimayuuq naunaitkutaq uuminnga nutaraqmut inulramiimulluuniit inmikkut hiamitiqtaungittumiklu pipkaidjutittaaqtuq ayurhautinik ukununga ikayuqtiuyut tuniqhaiyut talking inminut uuminnga nutaraqmut inulramiimulluuniit talvunga aadlanut uqaqtait munarininnganik.

Ihuangittumik munariniqmut pidjutinga, Nunavut Kavamanga ikayungittaa ihumagiyauyut inulramiit Nunavummiut, ihumagiyuq ihumagiyauluarutaayut, pigumiluuniit nakuutqianik qanuriliurutikhanik inulramiipitknut.

HAVAAMUT UUKTUUTINGIT

Piqalluangittut Pidjutinga Munariniqmut Havakvikmi

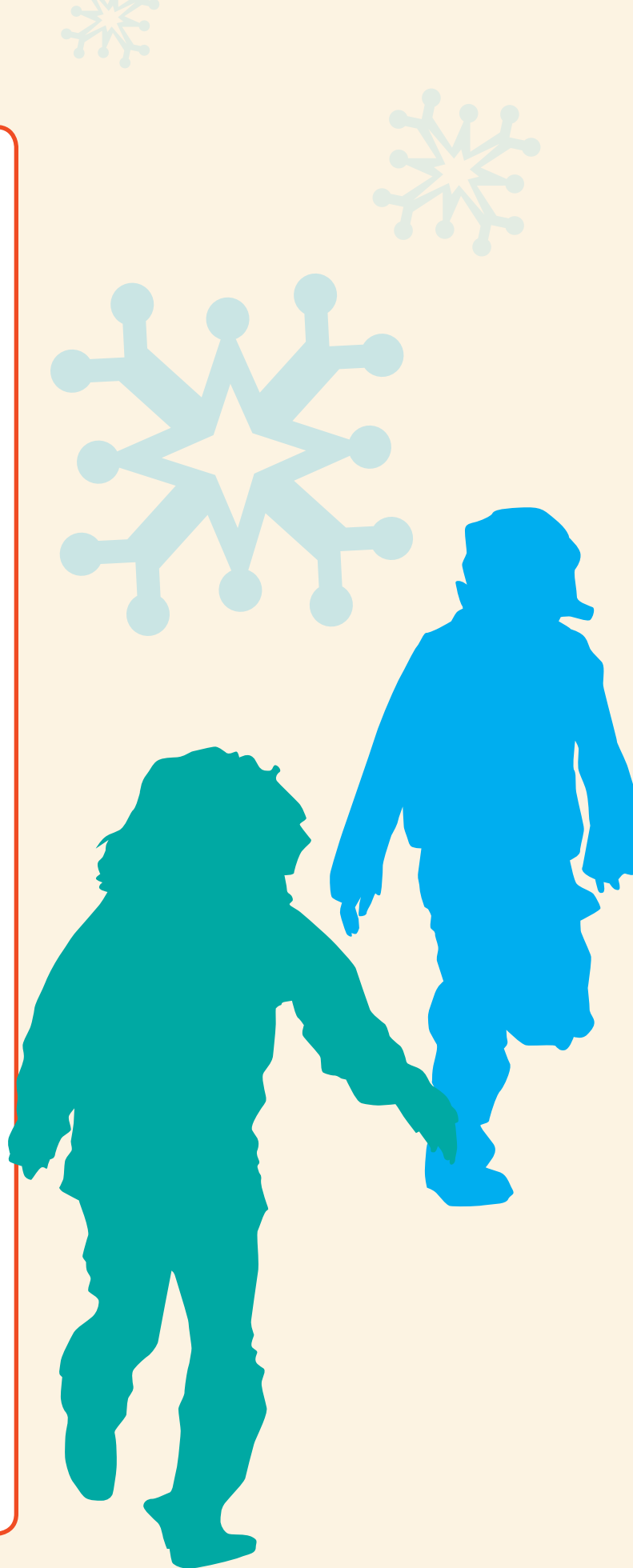
Nunavunmi, munariyuq kiguhiqiimit pilakhirniq unghahiktuq naunaittuq. Taimaa qanuriliurutingit ihariagiyaupkat, pingahut aadlatqiik ikayuutikhaq Munarhiliriyyitkut ilauyut. Unalu, Aaniaqtailinimut Kaanata pivaktuq havaanga⁶. Ikayuqtiyut tuniqhaiyut tamainnit hitamauyunit ihariagiyuq uqaqatigiami inmikmut angayuqqaamullu munaqtinginnullu pigiami nutaraup ihariaginngit.

Atauiyuq havaangit 2015mit 2016mut ilauyut mikkaq nutaraq uluriahugaapaktuq qaffinik tatqirhiutinik utaqtitilluni kigutaiyariami. Tamna kiguhiqi ihumagiyuq pilakhiqtukhaq tamnalut nutaraq ihariagiyuq aullaqtitauyukhaq nunavunmit kigutaiyariamikni. Uumani havaamut, akhuraaluk akhuurutauyuq havaanga talvannga aadlanit ikayuutikhaq anritutikhamik mamihainiqmut nuuttuq qilaminnuuq. Kihimi, angiyumik ikaarniq qaangiqtuq taimaa nutaraup ilangit tunikmata hunamik uuminnga ihariagiyuq pilakhiqniq.

Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq tuniyaa havakvikmut atauttimuughimayuq munariyuq tamainnut piyakhangit havaami qanuriliurutauyuqlu ukununnga aadlanit ikayuutikhaq. Havakvikput naunaiqtut piittuq ikayuqtinga havaktuq hitamauyunik ikayuutikhanik piyuq munariniqmut talvannga piyakhaq naunairiami apirhuutinga pilakhirutikhaanut piyuq hivumut. Ayuittiaqtut uqaqatigiiguknaiqhutik nutarap angayuqqaanginnulluuniit. Talvuuna, kitumut takuyaquyauyut tammaqtait talvuuna nutaraq iluraqtaungittuq utaqqiyumayummik pilakhiriami. Tamna pitillugu, tamna nutaraq uluriahukpiaqtuq imainnaqnik niuqqaqtitauyuq taimaa aaniarutiqaliqmat. Piqaqtumik nakuutqiamik munarininnganik, nutaraup naglikhaaqtittailimaittuugaluq unalu nutaraup pilaarutingit munarhitkunnut ikayuqtauniaqtuugaluq.

Hiknaqti Ayugituq havaktuq havakviup havakinginnut ihuarhigiami pilakhiqvikhamiknik. Talvangaanit, tamna nutaraq aullaqtuq talvanit pilakhiriaqturiaqmi.

⁶ Una havaamut uuktuutinga naunaiqtaa havaanga Inuinait nunaqqaarhimayunut pittaqtut kigutimiknik ikayuutikhanginnik titiraqhimayumi Akiliqhimaittumut Aaniaqtailiniqmut Ikayuutingit Pinahuarut.

HAVAAMUT UUKTUUTINGIT

Nakuungittut Pidjutinga Munariniqmut Havakviuyunit

Munaringitkumi ikayuutinginnit amihunit GN-kunnit havakvinginnit piqaqniaqtuq pilaqutit nutaraqmut inulramiingillu. Una naunaittiaqtuq inulramiingillu ilaayut uumani inulramiingillu ihuinaaqtut ihuarhaidjutimut.

Kaanatami, titiraqhimaninngani 19 uuma Inulramiit Ihuinaaqtut Ihuarhaidjutimut Maligaq (YCJA), nunallaami tupilaayat⁷ piinarialik havaamut katimalutik inulramiit ihuinaaqtut pigiami ayuittiaqtumik ikayuutikhamiknik. Una ikayuutikhamiknik talvangaanit naunaipkarlugit itiqtauvikhangit anitaupkaiyukhalluuniit. Hapkuat havaamut katimadjutingit ikayuutaayut taimaa inulramiq anipkaqtaunahuaq itiqtauvikmi piqangittuq nakuuyumik nayugakhaq ihuaqtumik ikayuutikhaq talvungaugiame kihimi ikayuqtinga talvungaqqat. Itiqtaugiami inulramiitut ihuinaaqtunik imaatut ingittuq itiqtauniaqtut itiqtaungittumik ihuinaaffaaqtukhaungittuq.

Havakvikput havaktut inulramiimut piqangittuq itiqtaudjutikhamut ihumaliurut pipkaidjutigiyaq uqaqtaminik ayurhaqtaanik ihariagininnit. RCY-kut havaktingit ihuaqhaqtait havaamut katimadjutikhamik unalu havaktivut piyuq naunaiyainiqmik havaanga, ikayuqtuq katimadjutikhat ukunanit ulaasiliqit, Ihumamitigut Aaniarutilgit uqaqtatigiiktumik ikayuqtiuyut, itiqtauvikmi havaktut, Tupilauyap ikayuqtinga unalu ikayuqtinga uqariamiknik kitunik piyakhat piliurlunilu ihumaliurutimik tuniyakhaq apirhuqvikmut. Tamna inulramiingillu uqaqtauyuq nauairiami qanuqtut ihumagiyamiknik ihumaliurutaayuq.

Tamna uqaqtangit piyait tamaita ilanganit inulramiup munarininnga angikliyuumiriami inulramiup pittaarninnit piliuqtakhamut mikhilaaglugulu pittaarninnit ihuinaaffaaqtunut piyut. Tamna ihumaliurut tuniyaayuq nunallaani tupilauyamut kingulliqaami ilaliutihimayuq apirhuqtauyukhaq. Tamna inulramiingillu inuuhingit ihuaqtumi Mamihaivinga unalu RCY-ktut Havakvingani piyuq taiguagakhat taimaa inulramiiq naamaktuq.

⁷ Ilangani 19 ihuarhaqtaaqtuq atauhiqmit hapkuat: apirhuqvikmi tupilauyamit, qablunaat nunagiyanganit Hivuliqhuqti, nunallaani tupilauyainnit, apirhuivikmi ikayuqtinga uumanngaluuniit inulramiingillu havaktinganit" [s.19(1)]

Atauhiuyuq nipiqtuqtuyuq
apirhuutingit
Kavamatkut
ikayuqtiutingillu

tuniqhaigumik nakuutqiamik ikayuriami nutaraup
pilaarutingit ilaugiami ihumaliurutimik. Havakniaqtugut
nutqarhimaittumik naunairiami GN-kut tuhaayangit
ihumagiyailu qanuqtut ihumagiyamiknik
ihumaalutiginniklu- inmikkut tamainnikluuniit.

QINIQTUQ HIVUMUT 2016MIT 2017MUT

Nuutiqtilluta 2016mit 2017mut, iliqtugut hivulliqpaaq iluittuq ukiuq tunigiami Hiknaqti ikayuutinginnit inulramiitut Nunavummiut ilangillu. Pilihaaqtugut mihigihimmaaqtumik akhuurutinganik ihumagiyamikniklu, pipkaidjutiyuq amigaittunit inulramiit ilangillu piyaqqut nan'ngariniq havaqatigiami.

Piliqtugullu naunaittumik ihumaginiq havaamut ihariagiyaq hivuniqmi: akhuraaluk kangirhigiami inmikkuuqtuq Hiknaqti pinahuarut, ilihimayakhaanik qailiqtumut Atuqtunik ihumaliurutaayut, ilitarninngalu ihariagiyananik aadlamik hakugiqtiriami piqatigiikniq Nunavummiunut.

Amigaittut inungnik qaiyut havakviptiknut inmikkuuqtuq Hiknaqti ikayuutikhamiknik. Tamainnut inuknut, ilitariyavut ukpiriyananik iliuraqhimayuaq havakviptiknut. Piyuittaqqut una ukpiriniq qayagihimaittumik ilitariyaqqullu havaavut angikliyuumiqhimmataqtukhaq uumunnga ukpiriyaptiknut – tamarmikmut qangaraaluk ittutlu ikayuqtauyumayut, nutaat ikayuqtauyumayut tamaitalu nunallaangit.

Hivumuuqtumik, havakhimmaaqniaqtugut angmaqtiriami qitqani ikayuutinginnit ukunuuna ilanganik pipluni. Tunihimmaaqniaqtugut inmikkuuqtuq Hiknaqti ikayuutikhamik aadlamik piliuqtillugit Atuqtunik Hiknaqti pinahuarutit maligangit unalu qanuriliurutingit, naunaiyainiq hanalrutingit, nampaqarvingillu. Iniqtiqlugit una havaaq 2016mit 2017mut naunaiqniaqtaa naunaittumik angmaaqniaqtavut nakuuyumik Atuqtunik Hiknaqti pinahuarut uumani 2017-2018.

Piliurhimmaaqniaqtugut ilaqatigiikniq ukununga amigaittut tigumiaqtuuqataayut. Pihimaniaqtavut ikayuutinganik Nunavunmiunut tamainni nunaptikni. Havakniaqtugullu hakugiktigiami piqatigiikniq kavamatkunnut havakvingit unalu ikayuqtiuyut tuniqhaiyut. Ihumagiugut maligangit una *piliriqatigiinni*q ihariagiyaayuaq pigiami ihuarnaidjutikhangit inulramiitut Nunavummiut.

Qakunguraangat, 2015mit 2016mut inulramiit Nunavummiut naunaiqtitaatigut amigaittunik piyakhavut naunairiami GN-kut ikayuutingit ihumaqhutinginnik. Uumunnga, uqaqatigihimmaaqniaqtavut GN-kut pimmariktumik pigiamikni tamaita nutaraq ihumaqhutingit. Atauhiuyuaq niqpiquqtutqiaq apiriyavut una kavamatkunnit ikayuqtiuyutlu tuniqhaiyut nakuuyumik ikayuriamiknik nutaraup pilaarutingit ilaugiami ihumaliuqtunik. Havakniaqtugut akhuraaluk naunairiami GN-kut tuhaayangit ihumagiyaillu ihumagiyaqit ihumaalutingillu – inmikkuut tamainnikluuniit.

Piksaliuqtaa Carmen Barrieau

TITIRAQHIMAYUT UQARAHUAT, AKHUURUTAUYUQ KATIMADJUTIKHAT UNALU NUNALLAANUT PULAARAHUAT

Pittaarumi, havakvikput katimaqatiginahuarniaqqait Nunavummiut takuyaqturlugit uqariamikni naunaitkutaq havakviptiknut naalagiamilu ihumaalutigiyanginnik. Hamna ataani titiraqhimayuq ukuat RCY Havakvikput katimadjutikhangit, akhuurutauyuq katimadjutikhat unalu nunallaanut pulaarahuat 2015mit 2016mut.

- * Ottawa Inuit Nutaqqaup Nayugaat
- * Ministaup Tugliata Katimayiingit
- * Nutaqqaup Aaniarvinga Kivataanit Ontario
- * Nunavut Tunngavikkut
- * Munarhiliriyiitkut Angayukhiuyuq Munaqtiuyut
- * Maligaliriyiitkut Angayukhiuyuq Munaqtiuyut
- * Kanatami Katimayit Nutaqanik Inulramiqniklu Hiqnaqtit
- * Maligaliriyiitkut Havaktut
- * Munarhiliriyiitkut (Atayut Atan'nguyait Katimayiit)
- * Inuuliriyiitkut Ikayuutinginnit Angayukhiuyuq Munaqtiuyut
- * Ilinniaqtuliriyiitkut Angayukhiuyuq Munaqtiuyut
- * Ukiuqtaqtumi Nutaqqangit inulramiingillu Tunngavinga
- * Inuuliriyiitkut Ikayuutinginnit Havaktut
- * Havakvikput uumannga Tuqutuni Iltuqhaiyilluanga
- * Qikiqtani Inuit Katimayiingit
- * Inuit Qaujimagatuqangit Katimajiit
- * Ukiumi Katimaryuaqniq Ilinniaqtuliriyiit Katimayiit Nunallaani Timiqutigiyangit
- * Nunallaani Apirhuiviikmi Ihuinaaqtunut Ikayuqtinga Havaktut
- * Iqaluit Nutaqanik munaqhivik agilragiayuyuq
- * Nunavut Igluliriyiiryuakkut
- * Akausisarvik Ihumamitigut Aaniarutilgit Mamihaivinga
- * Iqaluit Northmart Inuit Qauyimayaagani Qun'ngiaqtittiniq
- * Iqaluit Arctic Ventures Inuit Qauyimayaagani Qun'ngiaqtittiniq
- * Isumaqsunngittukkuvik Inulramiit Ihuinaaqtut Iglugiyaat
- * Munarhiliriyiitkut (Qaninngani Aaniaqtailiniq Ikayuqtiuyut tuniqhaiyut)
- * Sikuurviit, GN Ikayuqtiuyut tuniqhaiyut Nunallaallu – Kinngait
- * Sikuurviit, GN Ikayuqtiuyut tuniqhaiyut Nunallaallu – Sanirayaak
- * Sikuurviit, GN Ikayuqtiuyut tuniqhaiyut Nunallaallu – Iglolik
- * Sikuurviit, GN Ikayuqtiuyut tuniqhaiyut Nunallaallu – Urhuqtuuq
- * Sikuurviit, GN Ikayuqtiuyut tuniqhaiyut Nunallaallu – Kugaaruk

Uqaqtikhaanik, Sherry McNeil-Mulak unalu Christa Kunuk, Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq, pulaaqtut Sanirayaakmut.

Kaajuq Kablalik, Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq, tuniyuq naunaitkutaq inunginnut RCY-ktut Havakvingani situaami.

Colby O'Donnell, Nutaqat Inulramiitlu Hiknaqti Ayugituq, uqaqtuq inulramiitut. Havakvikput ikayuqpaqtuq Nunavunmi sikuurviitut.

MANINGIT TAIGUAGAKHAQ

Nutaqqanut Inulramirnnullu Uqaqtikhaanik Havakvikput
Naittuq Naunaitkutaq Maniknik unalu Maniit Atuqtamiknik
Maniliurniqmut ukiunga Nunguyuq Qiqaiyarviani 31, 2016

	MANIK	MANIIT ATUQTAMIKNIK	PUSANTNGA ATAUTTIMUT MANINGANIK
Havaaqaqtut Akiliuhiangit	1,083,000	1,124,198	62%
Havakaffuktut Akingit	-	3,971	0%
Tingmidjutinga Taaksikkuurutingillu	185,000	45,984	3%
Tamayat Ihariagiyangillu	185,000	108,016	6%
Niuvrutihimayut Ikayuutinginnit	65,000	51,940	3%
Aulapkaidjutingit	15,000	-	0%
Kaantraktut Ikayuutinginnit	225,000	175,763	10%
Akingit Akiliuhinagillu	5,000	11,383	1%
Aadlat Maniit Atuqtamiknik	-	18,005	1%
Piqutingit	19,000	25,690	1%
Qaritauyat Qaritauyat aturutingit unalu qaritauyakkut maliktakhangit	20,000	5,280	0%
ATAUTTIMUT	\$1,802,000	1,570,230	87%
ILAKUNGA		231,770	13%